

– PUBLIEKE CONSULTATIE –

**BESLISSENDE ELEMENTEN VAN DE ONTWIKKELINGEN
VOORZIEN IN HET TARIEFVOORSTEL 2024-2027**

Elia Transmission Belgium

14 februari 2023

Inhoudstafel

EXECUTIVE SUMMARY	4
1 INLEIDING	8
1.1 Openbare Raadpleging	8
1.2 Doel	8
1.3 Opbouw van het document	9
2 ALGEMEEN KADER	10
3 EVOLUTIE VAN DE KOSTEN, OPBRENGSTEN, VERGOEDINGEN EN VOLUMES	12
3.1 Kosten	12
3.1.1 Algemene evolutie	12
3.1.2 Netontwikkeling	13
3.1.3 Beheer en exploitatie van netwerkactiva	15
3.1.4 Systeem management	17
3.2 Opbrengsten	21
3.3 Regelgevende saldi	21
3.4 Vergoeding	22
3.5 Volumes	23
3.5.1 Netbelasting en vraag naar elektriciteit	23
3.5.2 Netto energie	24
3.5.3 Vermogen	24
3.5.4 Injectie	25
4 ALGEMENE PRINCIPES BETREFFENDE DE ALLOCATIE VAN KOSTEN EN DE TARIEVEN	26
4.1 Allocatie tussen injectie en afname	26
4.2 Aansluitingstarieven	27
4.3 Tarieven voor het beheer en de ontwikkeling van de netinfrastructuur	27
4.3.1 Vaststelling van de jaarpiekperiode voor de afname	28
4.3.2 Tarief voor de jaarpiek	30
4.3.3 Vaststelling van een periode voor de vrijstelling van de maandpiek voor de afname	30
4.3.4 Tarief voor de maandpiek	32

4.3.5	Tarieven voor ter beschikking gestelde vermogen	32
4.4	Tarieven ter compensatie van onevenwichten	34
4.4.1	Vermogensreserves en black start	35
4.4.2	Behoud en herstel van het individuele evenwicht van de toegangsverantwoordelijken	35
4.5	Tarieven voor het beheer van het elektrische systeem	37
4.5.1	Tarieven voor het beheer van het elektrische systeem	37
4.5.2	Tarieven voor de aanvullende afname van reactieve energie (MVar)	37
4.6	Tarief voor de marktintegratie	39
4.7	Tarieven voor netto afgenomen energie - dynamische component	39
5	OPENBAREDIENTVERPLICHTING, HEFFINGEN EN TOESLAGEN	42
6	BIJLAGEN	43
6.1	SIA Partners – Benchmarkstudie van de injectietarieven	43
6.2	Tariefmatrix voor het gebruik van het net en de reservatie van de ondersteunende diensten	43
6.3	Lijst van projecten in het kader van de stimulans “tijdige realisatie van belangrijke infrastructuurprojecten	43
7	VRAGEN	44
8	REACTIES	45

Executive summary

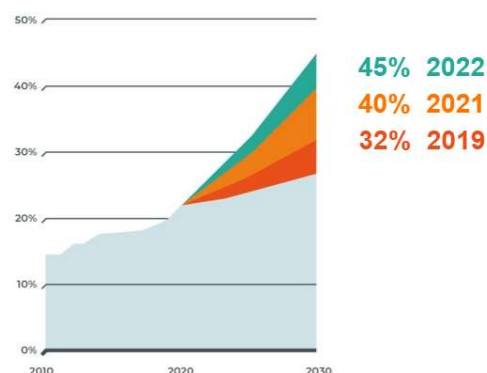
De transmissienettarieven voor de regelgevende periode 2024-2027 moeten in 2023 worden vastgesteld. De vaststelling van die tarieven vormt de uitvoering van de vijfde cyclus van meerjarentarieven voor elektriciteitstransmissie, waarvan de eerste in 2008-2011 is ingevoerd.

Die tarifaire periode markeert echter een bijzonder moment – zeker een 'scharniermoment' te noemen – in de verwezenlijking van de energietransitie in België. Zoals elke professional in de sector weet, zijn de maatschappelijke ambities op mondiaal, Europees, nationaal en regionaal niveau om de opwarming van de aarde tegen te gaan door ons energieverbruik koolstofvrij te maken, groot.

In de afgelopen jaren zijn de ambities voor 2030 zelfs aanzienlijk verhoogd teneinde ook bij te dragen aan het herstel van de economie die is getroffen door de crisis als gevolg van de COVID-19-pandemie, en vervolgens, recenter, om onze energieonafhankelijkheid te vergroten en de stijging van de gas- en elektriciteitsprijzen te bestrijden.

Increase in EU RES targets by 2030

De grootschalige elektrificatie van onze industrieën, mobiliteit en verwarmingssystemen zal een grote rol spelen in het succes van de energietransitie. Aan het begin van het volgende decennium wordt een stijging van ons elektriciteitsverbruik met ongeveer 50% verwacht. Elia merkt op dat dit concreet tot uiting komt in het feit dat verschillende van onze klanten studies laten uitvoeren voor nieuwe aansluitingen, of zelfs verzoeken indienen om het vermogen van hun aansluiting op het transmissienet te verhogen. Voor residentiële klanten zien we ook dat de bouw- en mobiliteitsfederaties vergelijkbare prognoses afgeven van een aanzienlijke stijging van de elektriciteitsbehoefte. Parallel aan de lopende elektrificatie zal voor het koolstofvrij maken van de economie de toegang tot koolstofvrije elektriciteitsproductie-eenheden moeten worden verzekerd.

Op het moment van schrijven worden door de overheid keuzes gemaakt over de deelname van kernenergie aan de Belgische energiemix. Wat ze ook zijn, ze doen niets af aan de noodzaak om het komende decennium duurzame oplossingen in te zetten.

Gezien het ontoereikende hernieuwbare potentieel in België in vergelijking met de verwachte behoeften, is het voorts noodzakelijk een optimale integratie van ons potentieel aan te vullen met toegang tot hernieuwbare energie van buiten onze grenzen om de toekomstige economische ontwikkeling van België te waarborgen.

Ten slotte, om de nagestreefde energietransitie mogelijk te maken, zijn de verwachtingen voor de transmissienetbeheerder – Elia Transmission Belgium (hierna Elia) – zeer hoog gespannen. Enerzijds moet Elia de ontwikkeling van de -netinfrastructuur versnellen om de toegang tot het hernieuwbare reservoir van de Noordzee te verruimen, de ontwikkeling van offshore windparken voor een potentieel van 3500MW in de Prinses Elisabeth-zone mogelijk maken, de interconnecties en de 380kV-backbone versterken, met name door de plaatsing van HTLS-verbindingen, maar ook de nodige ontwikkelingen mogelijk maken voor de aansluiting van nieuwe productie- of opslageenheden en voor de elektrificatie van de industrie en het residentiële verbruik. Tegelijkertijd moet Elia het bestaande net blijven vervangen en onderhouden om de betrouwbaarheid ervan op lange termijn te garanderen.

Anderzijds moet Elia een steeds meer geïnternationaliseerd, gedecentraliseerd en uit intermitterende hernieuwbare eenheden bestaand elektrisch systeem beheren. Daarvoor is een fundamentele paradigmaverschuiving nodig, waarbij het elektriciteitsverbruik beter wordt afgestemd op de beschikbaarheid van de elektriciteitsproductie. Die omwenteling van het paradigma kan worden bereikt door de actieve deelname van de verbruikers en meer in het algemeen alles wat flexibel kan zijn, en door de verdere digitalisering van de hele sector. Om het evenwicht van het systeem te beheren en congesties te vermijden zal die intelligente integratie van de verschillende types productie, het (nieuwe) verbruik en de ingezette opslagmiddelen nodig zijn via diensten die de verschillende betrokken partijen zullen kunnen aanbieden of kiezen. Het beheer van het energiesysteem zal voor het collectief als geheel efficiënter verlopen elke keer wanneer nieuwe partijen diensten aanbieden of kiezen waarin zij een individueel belang hebben.

De verwezenlijking van zulke infrastructuurinvesteringen en het onderhoud ervan, het beheer van het systeem in een veranderende omgeving en de ontwikkeling van digitale instrumenten die nuttig zijn om het systeem te beheren, vergen enerzijds een omvangrijk investeringsprogramma en passende financieringsvoorwaarden en anderzijds voldoende vaardigheden om die investeringen te garanderen of de nodige instrumenten te ontwikkelen. Het aantrekken van de nodige financiële voorzieningen en adequate middelen wordt bemoeilijkt door twee soorten oorlog. De oorlog – in letterlijke zin – die Rusland in Oekraïne voert en die de economie en de financiële markten in het bijzonder in zwaar weer doet belanden. En een oorlog – in figuurlijke zin – om talent die de laatste jaren in de context van de spanning op de arbeidsmarkt voor de gevraagde profielen heviger woedt.

In ieder geval leidt de voltooiing van die projecten, die essentieel zijn voor de verwezenlijking van de energietransitie, tot een stijging van de door de tarieven te dekken kosten. In totaal zullen de kosten die in de periode 2024-2027 door de tarieven moeten worden gedekt aanzienlijk toenemen van gemiddeld ongeveer 760 miljoen euro

per jaar in de periode 2020-2023 tot gemiddeld ongeveer 1350 miljoen euro per jaar in de periode 2024-2027. De elementen in deze nota zullen helpen om de drijfveren ervan te begrijpen. Wij mogen echter niet uit het oog verliezen dat die projecten ook het economisch welzijn van morgen, een groter concurrentievermogen van de elektriciteitsprijzen, mogelijkheden voor industriële ontwikkeling en een efficiënter systeembeheer tot stand zullen brengen, en tegelijkertijd zullen bijdragen tot de verlaging van de druk op het klimaat volgens het door de overheid uitgestippelde traject. Achter de ontwikkeling van die kosten gaan dus in feite de investeringen schuil die onmisbaar zijn voor de meest effectieve verwezenlijking van de energietransitie. Op deze basis moet het huidige tariefvoorstel worden gezien als een investering in de toekomst van onze samenleving.

Vandaag legt Elia de belangrijkste elementen van het Tariefvoorstel 2024-2027 ter publieke consultatie voor. Elia organiseert die consultatie in overeenstemming met de Overeenkomst die op 22 december 2021 die werd afgesloten tussen de CREG en Elia. Vervolgens zal Elia op 10 mei 2023 een Tariefvoorstel voor de regulatoire periode 2024-2027 ter goedkeuring voorleggen aan de CREG. Dit Tariefvoorstel moet worden opgesteld met inachtneming van de Tariefmethodologie 2024-2027 die de CREG op 30 juni 2022 heeft goedgekeurd.

Dit document geeft allereerst een beschrijving van het algemene kader waarbinnen Elia haar Tariefvoorstel dient op te stellen. Vervolgens worden de belangrijkste wijzigingen in termen van kosten per algemene activiteiten (infrastructuur ontwikkeling, asset management, systeem management), vergoedingen en volumes voor de volgende tariefperiode behandeld. Ten slotte wordt er vervolgens dieper ingegaan op de principes betreffende de allocatie van kosten en de tarieven.

In het algemeen stelt Elia voor om geen grondige herziening van de huidige tariefstructuur door te voeren. Er worden echter drie aanpassingen van de tariefstructuur voorgesteld. De voorgestelde wijzigingen zijn bedoeld om de netgebruikers te ondersteunen bij het doorvoeren van deugdelijke gedragsveranderingen voor het beheer en de ontwikkeling van het elektrisch systeem in het kader van de energietransitie:

- Het tarief voor de maandpiek voor afname: er wordt voorgesteld een periode te overwegen waarin de afnames niet in aanmerking worden genomen voor de bepaling van de maandpiek;
- Het tarief voor het ter beschikking gesteld vermogen voor afname: er wordt voorgesteld een tweede tariefniveau in te voeren dat het mogelijk maakt vermogen te contracteren die onder een flexibele regeling beschikbaar wordt gesteld.
- Tarief voor de netto afgenomen energie: er wordt voorgesteld die tarieven op te splitsen in een vaste deel en een dynamisch deel, afhankelijk van de uurlijkse ontwikkeling van de day-aheadmarktprijs,

Daarnaast wordt in dit document uitgelegd hoe de door de bevoegde instanties opgelegde openbare dienstverplichtingen, heffingen en toeslagen in het Tariefdossier zullen worden behandeld.

Als bijlage aan dit document geeft Elia drie belangrijke documenten mee: het eerste betreft de Benchmark in opdracht van Elia over de injectietarieven in de Europese landen om ons heen. Deze analyse is bijzonder nuttig voor de vaststelling van het injectietarief. Het tweede omvat, ter informatie, een eerste schets van de voorlopige tariefmatrix voor het gebruik van het net en de reservatie van de ondersteunende diensten. De derde bijlage bevat de lijst met projecten die Elia conform artikel 24 van de tariefmethodologie voorstelt in het kader van de stimulans “tijdige indienname van belangrijke infrastructuurprojecten”.

Tenslotte bevat dit document ook een aantal vragen die als leidraad dienen om de verschillende bijdragen op deze openbare raadpleging te structureren.

De marktpartijen wordt verzocht hun bijdrage uiterlijk op 20 maart 2023 in te dienen.

1 Inleiding

1.1 Openbare Raadpleging

In het kader van de Overeenkomst over de procedure voor de indiening en goedkeuring van de tariefvoorstellen en de voorstellen tot wijziging van de tarieven¹ zoals overeengekomen tussen de CREG en Elia op 22 december 2021² en zoals gepubliceerd op de website van de CREG, organiseert Elia voorafgaand aan de indiening van het Tariefvoorstel voor de periode 2024-2027 een consultatie van de betrokken marktpartijen. Deze consultatie heeft betrekking op de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het toekomstige Tariefvoorstel 2024-2027.

Na afloop van de consultatie stelt Elia een consultatieverslag op waarin wordt uitgelegd waarom al dan niet rekening werd gehouden met de geformuleerde opmerkingen. De opmerkingen van de geraadpleegde partijen en het consultatieverslag worden bij het Tariefvoorstel gevoegd. Het consultatieverslag wordt ook ter beschikking gesteld aan de geraadpleegde partijen.

1.2 Doel

Dit document heeft tot doel alle betrokken marktpartijen te informeren over de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het Tariefvoorstel 2024-2027, met als doel het standpunt van de stakeholders te kennen.

Dit toekomstig Tariefvoorstel 2024-2027 moet worden opgesteld met inachtneming van de Tariefmethodologie 2024-2027 die de CREG op 30 juni 2022 heeft goedgekeurd. De Tariefmethodologie vormt immers de grondslag van de regels die Elia in acht moet nemen wanneer ze de tarieven vaststelt voor de volgende regulatoire periode 2024-2027. De Tariefmethodologie categoriseert de kosten die door de tarieven gedekt zijn, de regels met betrekking tot de evolutie ervan, de mechanismen tot vaststelling van de vergoeding van de netbeheerder alsook de te gebruiken tariefdragers om deze verschillende kosten te verdelen over de verschillende activiteiten en categorieën van gebruikers.

Ter herinnering, deze Tariefmethodologie 2024-2027 was het voorwerp van een publieke consultatieronde die de CREG eerder al organiseerde. Na afloop ervan nam de CREG een ontwerpbesluit aan dat op 2 juni 2022 werd voorgesteld aan de Kamer van volksvertegenwoordigers. Er werden door de Kamer geen bijkomende opmerkingen geformuleerd en na afloop van de in de Elektriciteitswet bedoelde voorbereidende

¹ Zie meer bepaald artikel 2, § 1

² <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Tarifs/Elia/Methodo24-27/E-2024-2027-AccordProcedureNL.pdf>

procedure keurde de CREG op 30 juni 2022 het besluit goed tot vaststelling van de “Tariefmethodologie voor het transmissienet voor elektriciteit en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie” (hierna de Tariefmethodologie).

1.3 Opbouw van het document

De volgende hoofdstukken geven allereerst een weergave van het algemeen kader waarbinnen Elia haar Tariefvoorstel dient op te stellen. Vervolgens worden de belangrijkste evoluties beschreven wat betreft de kosten, opbrengsten, vergoeding en volumes die Elia geïdentificeerd heeft voor de komende tarifaire periode (2024-2027). Daarna worden de algemene principes met betrekking tot de kostenallocatie en de tariefstructuur meer in detail toegelicht. Bovendien geven we, ter informatie, een eerste opbouw van de potentiële tariefmatrix voor de tarieven voor gebruik van het net en de reservatie van de ondersteunende diensten die in het kader van het nieuwe Tariefvoorstel in aanmerking zou moeten worden genomen. Tot slot vermelden we de verschillende vragen betreffende het document dat voor raadpleging wordt voorgelegd, met als doel de verschillende verwachte bijdragen te structureren.

2 Algemeen kader

Deze raadpleging heeft betrekking op de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het toekomstige Tariefvoorstel voor de periode 2024-2027.

Het ex ante opstellen van het meerjarige Tariefvoorstel en het bepalen van vooraf vastgelegde en gepubliceerde tarieven voor elk jaar van de regulatoire periode is te vergelijken met een prospectief onderzoek dat anticipeert op een geschatte toekomstige realiteit. Dit onderzoek heeft betrekking op elk element dat rechtstreeks of onrechtstreeks een invloed kan uitoefenen op de tarieven die Elia voor de komende vier jaren dient te bepalen.

Om dit voorstel correct te kunnen opstellen is in de eerste plaats een stabiel regelgevend kader nodig. Vervolgens moet er gebruik gemaakt worden van nauwkeurig opgestelde hypothesen. En ten slotte is er een grondige kennis nodig van de bestaande - en verwachte - interacties tussen diverse elementen.

Het opmaken van het Tariefvoorstel is bijgevolg een complexe oefening die plaatsvindt binnen een kader dat gekenmerkt wordt door een groot aantal onzekerheden en risicofactoren. Elia tracht om deze onzekerheden zo goed mogelijk in rekening te brengen en hierop te anticiperen in haar Tariefvoorstel. In ieder geval stelt Elia dat indien deze risicofactoren een significant effect zouden hebben op de mogelijkheid van Elia om haar activiteiten uit te voeren, Elia over de mogelijkheid wenst te beschikken om deze alsnog in rekening te brengen en aldus haar Tariefvoorstel aan te passen binnen de regulatoire periode.

Gelet op het feit dat dit document niet als opzet heeft om te consulteren over de diverse onzekerheden waarmee Elia geconfronteerd wordt bij het opstellen van haar Tariefvoorstel, wordt in dit hoofdstuk een summier opsomming gegeven van de grote onzekerheden en risicofactoren.

De aanpassingen van het Europese en Belgische regulatoire en wettelijke kader vormen een eerste risicofactor.

Op Europees niveau is er een duidelijke versnelling van de energietransitie gaande die zich vertaalt in steeds ambitieuzer wordende doelstellingen, onder andere op het vlak van het aandeel van elektriciteit geproduceerd op basis van hernieuwbare energiebronnen. Met het zogenaamde “Clean Energy Package”, de Europese Green Deal en het REPowerEU plan, werd deze doelstelling voor 2030 van 32% naar 45% verhoogd. De uitwerking van de twee laatste wettelijke initiatieven moet nog gebeuren en zal daarna in nationale doelstellingen worden gedefinieerd.

Op het niveau van het Belgisch wettelijk kader is de omzetting van het Europese Clean Energy Package in het reglementair kader nog volop aan de gang. In parallel moet ook België haar Nationale Energie en Klimaat Plan aanpassen om in het bijzonder rekening te houden met de verhoogde ambities die uitgedrukt werden op Europees niveau.

Indien deze maatregelen en wijzigingen van het wettelijk kader concreter zouden worden, kunnen ze een aanzienlijke invloed hebben op de hypothesen gehanteerd in het Tariefvoorstel.

In aanvulling op de regulatoire en wettelijke risico's is het voor Elia complex om in te schatten hoe de verdere beslissingen genomen door de regering in het kader van de bevoorradingszekerheid een eventuele impact zouden kunnen hebben op het takenpakket van Elia en de diverse verplichtingen opgelegd aan Elia. De evolutie van de Belgische energiemix vormt een bijzondere onzekerheid. De nucleaire eenheden zijn daar een belangrijk element van. Enerzijds bepaalt de wet betreffende de geleidelijke kernuitstap dat alle eenheden hun activiteiten moeten stilleggen tegen 2025 maar zijn er principiële akkoorden om twee reactoren ten vroegste vanaf 2026 te verlengen. Anderzijds worden de niveaus van effectieve beschikbaarheid van het nucleaire park in België of Frankrijk de laatste jaren getroffen door periodes waarin een belangrijk deel van deze eenheden gedurende lange of minder lange tijd onbeschikbaar is. De samenstelling van het productiepark in België en in de omliggende landen is een hypothese die een aanzienlijke impact kan hebben op verdere aannames of ramingen die in aanmerking worden genomen bij de opmaak van het Tariefvoorstel.

Bovendien kunnen factoren buiten de wil van Elia op elk ogenblik onverwachte negatieve gevolgen hebben op de toestand van de wereld- en de Europese economie, en dus ook op de Belgische economie. Die effecten kunnen min of meer een radicale invloed hebben op de geldigheid van de economische hypothesen waarmee bij de opstelling van het Tariefvoorstel rekening is gehouden, zowel wat betreft de volumes van de afnames en injecties in het elektriciteitsnet als wat betreft de ontwikkeling van de elektriciteitsprijzen.

Ten slotte zal het Tariefvoorstel de uitvoering omvatten van de investeringen die zijn geprogrammeerd in de verschillende investeringsplannen welke door de bevoegde overheidsinstanties zijn of zullen worden gevalideerd. Naast de technologische uitdagingen in verband met de realisatie van de grootschalige projecten die in deze plannen zijn opgenomen, is Elia diep bezorgd over de geschiktheid en aantrekkelijkheid van het voor de komende regelgevende periode voorziene regelgevend kader dat het mogelijk moet maken om na de grote spanningen in de economie en de financiële markten de aanzienlijke financiering aan te trekken die nodig is om die investeringen uit te voeren.

3 Evolutie van de kosten, opbrengsten, vergoedingen en volumes

De transmissietarieven dekken het totaal inkomen nodig voor de uitoefening van gereguleerde activiteiten verbonden aan het transmissienet en de netwerken met een transmissiefunctie in België. Dit totaal inkomen omvat enerzijds de kosten van de netbeheerder alsook de vergoedingen.

In dit hoofdstuk geeft Elia inzicht in de evolutie van de noodzakelijke kosten, opbrengsten, de vergoeding zoals bepaald in de Tariefmethodologie en volumes. Dit heeft tot doel om de nodige informatie te verschaffen opdat de evolutie van de tarifaire omzet kan worden gekaderd.

3.1 Kosten

3.1.1 Algemene evolutie

In totaal zullen de kosten die in de periode 2024-2027 door de tarifaire verkopen moeten worden gedekt, aanzienlijk toenemen, van gemiddeld ongeveer 760 miljoen euro per jaar in de periode 2020-2023 tot gemiddeld ongeveer 1350 miljoen euro per jaar in de periode 2024-2027. Deze stijging is het gevolg van verschillende factoren die in de volgende punten nader worden toegelicht:

- Elia staat aan de vooravond van een ongeziene investeringsgolf waardoor de behoefte aan zowel menselijke als financiële middelen sterk zal toenemen. De totale investering voor de periode 2023-2027 bedraagt 7,2 miljard euro waarvan 6,5 miljard voor de tarifaire periode 2024-2027, wat overeenkomt met een jaarlijks gemiddelde van 1,6 miljard euro. Ter vergelijking, voor de periode 2010-2023 bedroeg de gemiddelde jaarlijkse investering 484 miljoen euro. In 2023 zal de gemiddelde RAB 5,8 miljard euro bedragen en in 2027 naar verwachting gemiddeld 10,3 miljard euro;
- Het systeem aanpassen wordt steeds complexer door het toenemende aandeel van variabiliteiten de internationalisering van het systeem. Na een spectaculaire stijging van de kosten voor ondersteunende diensten in 2022 als gevolg van recordprijzen voor gas en elektriciteit verwacht Elia dat de kosten zich in de periode 2023-2027 zullen stabiliseren. Die stabilisatie zou echter plaatsvinden op een kostenniveau dat hoger blijft dan dat van vóór 2022. De congestie-inkomsten, die ook in 2022 bijzonder hoog zijn, zullen in de loop van de periode aanzienlijk dalen wanneer het Franse nucleaire park weer meer gaat produceren.

- Globaal zullen de systeembeheerskosten stijgen³ tot gemiddeld 147 miljoen euro per jaar in de periode 2024-2027 (tegenover 35 miljoen euro per jaar in de periode 2020-2023);
- Elia verwacht een stijging van de dagelijkse werkingskosten en grote werken;
- De Corporate kosten stijgen evenredig met de evolutie van de business departementen van Elia, hoewel de IT-uitgaven wel versnellen om de digitalisering van die business departementen te begeleiden.
- Een uitbreiding van het personeel om het investeringsplan, maar ook de andere hieronder beschreven uitdagingen aan te kunnen. In totaal moeten er in deze periode ongeveer 600 nieuwe personeelsleden worden aangenomen om de 1500 personeelsleden aanwezig in 2023 aan te vullen.

3.1.2 Netontwikkeling

Overeenkomstig zijn wettelijke opdracht en de specifieke bepalingen ter zake heeft de netbeheerder de opdracht een Plan op te stellen voor de ontwikkeling van het federaal transmissienet (spanningsniveau hoger dan 70 kV), dat moet vaststellen welke projecten moeten worden uitgevoerd om aan de in de toekomst verwachte elektriciteitsbehoeften te voldoen. Dat plan bestrijkt een periode van tien jaar en wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de minister van Energie. Dit alles na een proces waarbij een groot aantal belanghebbenden opmerkingen kunnen maken en hun mening kunnen geven over de voorgestelde projecten. De overige investeringen op spanningsniveaus kleiner dan of gelijk aan 70 kV worden opgenomen in de regionale investeringsplannen en aangenomen overeenkomstig de specifieke regionale regelgeving.

De details en de verantwoordingen van de individuele investeringsprojecten in netinfrastructuur zijn opgenomen in het 'Federaal ontwikkelingsplan van het transmissienet 2024-2034' dat zich momenteel in de goedkeuringsfase bevindt en in de relevante gewestelijke ontwikkelingsplannen. Elia onderscheidt vier ontwikkelingsplannen:

- Het Federaal Ontwikkelingsplan 2024-2034 (momenteel in de goedkeuringsfase);
- Het 'Plan d'Adaptation' voor het Waals Gewest 2023-2030;
- Het Investeringsplan voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 2022-2032;
- Het Investeringsplan voor het Vlaams Gewest 2022-2032;

³ De systeembeheerskosten vertegenwoordigen hier het nettoverschil tussen de congestie-inkomsten enerzijds en de reservaties van ondersteunende diensten en verliescompensatie anderzijds.

Het investeringsprogramma voor de transmissie-infrastructuur voor de tarifaire periode 2024-2027 wordt voornamelijk bepaald door de volgende elementen:

- De offshore ontwikkelingen, waaronder het energie-eiland (Princess Elisabeth Island) en de AC- en DC-verbindingen met het onshore net die de federale regering eind 2021 heeft gevalideerd.
- De verdere versterking van het interne 380kV-net (Backbone) om de integratie van de productie van hernieuwbare energie in het Belgische net mogelijk te maken (bv. Ventilus, Boucle du Hainaut, HTLS-upgrade van bestaande verbindingen, versterking voor de aansluiting van eenheden voor CRM enz.)
- De verhoging van de capaciteit en de gevraagde volumes voor klantaansluitingen en de noodzaak om het verticale netwerk te versterken om de toenemende elektrificatie van de industrie mogelijk te maken (bv.: Baekeland-project).
- De vervanging van apparatuur op het einde van hun levensduur en de noodzakelijke afbraak van diverse lijnen, zoals de verbinding Gouy-Oisquercq
- De behoefte aan bijkomende interconnectoren om de integratie van ons netwerk in de Europese elektriciteitsmarkt te maximaliseren (onshore bv. Lonny-Achene-Gramme en offshore bv. Nautilus)

In dit geval staat Elia voor vijf belangrijke uitdagingen bij de realisatie van zijn investeringsplan.

1. Flexibiliteitsbehoefte bij het beheer van de projectportefeuille : Om aan nieuwe eisen en mogelijke variaties in grote projecten tegemoet te komen en tegelijkertijd de uitvoering van reeds geplande projecten voort te zetten, zullen snijdigen en personeels en materiële middelen meer moeten worden gecoördineerd, en zullen steeds complexere netwerkstudies moeten plaatsvinden.
2. Integratie van nieuwe technologieën : De evolutie van onze activiteiten brengt ons ertoe nieuwe technologische oplossingen te integreren, zoals de bouw van een eiland en de realisatie van een offshore HVDC-onderstation, de implementatie van het nieuwe IEC61850-communicatieprotocol dat in de beveiligingen van onderstations wordt gebruikt, de plaatsing van een synchrone condensator enz. Om die elementen met nieuwe technologische eigenschappen te integreren moeten kritieke vaardigheden worden geïnternaliseerd en gespecialiseerde kennis over bouw, indienstname, netintegratie, exploitatie en onderhoud worden verworven. Dat leidt ook tot een behoefte aan meer vaardigheden en instrumenten voor portefeuille- en projectbeheer om de tijd, de kosten en de risico's van deze zeer grote investeringsprojecten te beheren.
3. Moeilijke marktomstandigheden : Als gevolg van COVID-19, de oorlog in Oekraïne en de wereldwijde versnelling van de elektrificatie staat de markt onder druk, hetgeen leidt tot materiaal- en arbeidstekorten en aanzienlijke prijsstijgingen. De grote vraag naar kritieke apparatuur mondt uit in een verschuiving naar een markt waar de leverancier van de apparatuur in een sterke positie verkeert om prijzen, levertijden en technische specificaties te

bepalen.

4. Moeilijkheden bij het verkrijgen van vergunningen : Bij de realisatie van de investeringsportefeuille moet men rekening houden met de toegenomen onzekerheid bij de keuze van project technologische oplossingen, timing en investeringsplanning, als gevolg van een steeds grotere aandacht voor de lokale context en politieke complexiteit waarbij het openbaar belang en de gevoeligheden tegen elkaar worden afgewogen.
5. Aanpassing van onze oplossingen aan de klimaatveranderingen : Duurzame ontwikkeling is een integraal onderdeel van onze missie en komt tot uiting in concrete acties zoals de overstap naar apparatuur zonder SF6-gas, de zoektocht naar oplossingen die onze CO2-voetafdruk verminderen en het vergroten van de klimaatbestendigheid van onze infrastructuur.

Het globale investeringsprogramma dat Elia in overeenstemming met de verschillende ontwikkelingsplannen voorziet, bedraagt ongeveer 7,2 miljard euro voor de komende vijf jaar, waarvan 6,5 miljard voor de tarifaire periode 2024-2027. Die investeringen omvatten voornamelijk projecten voor elektriciteitsinfrastructuur, maar ook zogenaamde 'niet-elektrische' projecten, meerbepaald in verband met de bouw van gebouwen, de verbetering van de beveiliging van onderstations en digitalisering.

In de huidige zeer volatiele economische omgeving moet echter worden opgemerkt dat dat bedrag aanzienlijk kan variëren indien macro-economische parameters (bv. inflatie) of parameters die specifiek zijn voor de goederen- en dienstenmarkt die verband houden met de activiteiten van Elia, zouden veranderen (bv. grondstoffen). Voor het opstellen van de begrotingsraming heeft Elia gebruik gemaakt van de meest recente beschikbare gegevens. Het Tariefvoorstel zou zo nodig kunnen worden aangepast indien zich in die prognoses nog belangrijke wijzigingen moesten voordoen.

3.1.3 Beheer en exploitatie van netwerkactiva

Het beheer en de exploitatie van het netwerk worden beschouwd als de sleutel tot het garanderen van de beschikbaarheid en de veiligheid van het netwerk. Dat omvat activiteiten zoals (1) onderhoudsstrategieën en -maatregelen om de levensduur en de prestaties van de infrastructuur te optimaliseren, (2) beheer van de planning van werkzaamheden en onderbrekingen via onze regionale controlecentra en (3) beheer van de teams van technici op het terrein die zorgen voor de uitvoering van geplande operaties, maar ook van ongeplande operaties in geval van een incident (ongevallen, overstromingen enz.), waarbij de veiligheid van de mensen wordt gewaarborgd.

Om de nieuwe uitdagingen (zie hieronder) en beperkingen het hoofd te bieden en die activiteiten te optimaliseren, wordt het van essentieel belang onze onderhoudsstrategieën te ontwikkelen (wijze, frequentie, methoden enz.). Concreet gaat het erom om van periodiek onderhoud over te stappen naar conditioneel onderhoud in combinatie met een adequaat risicobeheer.

De lijst met de belangrijkste uitdagingen op het vlak van onderhoud omvat volgende elementen:

- Het onderhoud van bestaande verouderende installaties dat ook een voortdurende opleiding van ons personeel vereist en de toepassing van een geoptimaliseerd beleid om de levensduur en de prestaties ervan te waarborgen;
- Een steeds beperkter elektriciteitsnet dat steeds minder mogelijkheden biedt om werkzaamheden uit te voeren waarvoor snijdingen nodig zijn;
- De ontwikkeling van technologieën waarvoor wij onze teams moeten opleiden, zoals nieuwe digitale beveiligingssystemen, digitale en gecentraliseerde bewaking van onze elektrische installaties en nieuwe apparatuur zonder SF6-gas;
- een verbetering van de beveiliging van onze infrastructures die als kritiek voor de Belgische gemeenschap worden beschouwd en dat in overeenstemming met de wettelijke verplichtingen die aan Elia zijn opgelegd;
- De impact van de klimaatverandering en de uitdagingen op vlak van duurzaamheid. De recente overstromingen in de zomer van 2021 en de steeds frequentere temperatuurpieken, alsmede de nieuwe rechtsregels inzake milieu hebben een directe en aanzienlijke invloed op onze activiteiten.

Om al die uitdagingen aan te gaan en onze verplichtingen na te komen met behoud van hetzelfde prestatieniveau, moeten wij enerzijds over nieuwe middelen en vaardigheden beschikken en anderzijds onze werkmethoden en processen doen veranderen.

Digitalisering is een van de oplossingen die nodig zijn om die uitdagingen aan te pakken. Zo zal de opkomst van het IoT (geconnecteerde objecten) via de installatie van sensoren op onze installaties ons in staat stellen de toestand van onze apparatuur beter te kennen zonder dat het aantal inspecties toeneemt. Gekoppeld aan die nieuwe gegevens van sensoren zullen we met artificiële intelligentie een toenemend aantal aandachtspunten kunnen identificeren zonder beperkt te worden door de menselijke factor. We zullen de ideale momenten voor het onderhoud van de infrastructuur dus beter kunnen voorspellen en zo onderbrekingen of onnodige onderhoudskosten vermijden. De digitalisering van de administratieve taken zal de teams op het terrein ook meer flexibiliteit bieden en de kwaliteit van de uitgewisselde informatie verbeteren.

Om die connectiviteit van ons netwerk te vergroten is ook een geschikte digitale infrastructuur nodig. IoT-sensoren en andere verbonden elementen zullen immers een steeds grotere hoeveelheid gegevens moeten verzenden, via specifieke netwerken, die allemaal steeds meer toegang tot de *cloud* vereisen.

Ten slotte verhoogt de integratie van nieuwe IT-technologieën (software, AI, enz.) met IoT-technologieën (netwerkelementen) het aantal toegangspoorten voor cyberaanvallen aan de uiteinden van het netwerk. Daarvoor is ook een *cloud*-infrastructuur nodig die deze risico's beter in de hand houdt en tegelijkertijd de flexibiliteit van de verbindingen garandeert.

3.1.4 Systeem management

Systeem management omvat het operationele beheer van het systeem, het uitvoeren van tal van marktgerelateerde en marktfaciliterende taken, alsook de nodige ontwikkelingen in termen van design, ontwikkeling en implementatie en de opvolging ervan.

Elia streeft hierbij expliciet na om de energietransitie te ondersteunen voor de gehele maatschappij en haar netgebruikers. Dit vertaalt zich qua objectieven in (1) het uitbaten van het (huidige en toekomstige) transmissienet op een veilige en betrouwbare manier, (2) de markt te faciliteren op alle niveaus zowel vanuit een geografisch perspectief (EU, regionaal, Belgisch en offshore) als met het oog op verschillende tijdshorizonten gaande van de lange termijn tot real-time en (3) het garanderen van klantentevredenheid en faciliteren voor netgebruikers zodat zij hun eigen bijdrage aan de energietransitie kunnen leveren en hun troeven hierin, zoals hun flexibiliteit, maximaal kunnen benutten en valoriseren en dit in het belang van de efficiëntie van het systeem, dus voor iedereen.

Om deze objectieven duurzaam te realiseren ten dienste van de maatschappij en de netgebruikers is het cruciaal dat Elia voldoende kan anticiperen en inspelen op de grote veranderingen die de energietransitie met zich meebrengt. Zo niet zou Elia een blokkerende factor kunnen worden, hetgeen vanzelfsprekend te vermijden is en welvaartsverlies met zich zou meebrengen. Reeds de komende jaren wordt een toenemende elektrificatie van het energieverbruik verwacht en zal de energiemix in België verder evolueren met een duidelijke trend naar meer en meer decentrale installaties. De nood aan flexibiliteit stijgt drastisch. Ook het aantal partijen en interacties waarmee Elia dient om te gaan wordt verwacht significant toe te nemen en introduceert een stijgende complexiteit om het systeem uit te baten. Elia zet zich reeds lange tijd in voor het technologie-neutraal maken van haar producten en de toegang tot de markt, het zal cruciaal zijn om deze inspanningen niet alleen door te trekken, maar te intensifiëren door de klant en netgebruiker nog meer centraal te stellen en eventuele barrières zoveel mogelijk weg te werken.

Deze transformaties in de maatschappij en het energielandschap betekenen onder meer dat Elia de komende jaren sterker zal moeten inzetten op de digitalisering van haar activiteiten om de complexiteit efficiënt te beheren (vb. om operatoren te voorzien van de nodige ondersteunende systemen voor het nemen van beslissingen). Efficiënte digitale integratie is inderdaad noodzakelijk om het systeem management ook in de toekomst te blijven garanderen. Wat betreft schaalbaarheid wordt een toename van het aantal spelers verwacht, maar ook een toename van het aantal leveringspunten (batterijen, elektrische voertuigen, warmtepompen...). Er is eveneens een toename van het aantal te nemen beslissingen en dit op kortere tijd en met meer en meer complexe dimensies in de context van spanningsbeheer, balancing, congestiebeheer etc. Dit alles resulteert in een groeiend aantal kritische gegevens die in zeer korte tijd moeten worden beheerd en verwerkt, maar ook in de behoefte om snel nieuwe applicaties of functionaliteiten te ontwikkelen en te implementeren. Daarom is een adequate digitale infrastructuur en een flexibele architectuur van de applicaties essentieel. Dit maakt het gebruik van de *cloud* essentieel om diensten op tijd te leveren aan marktspelers, terwijl

een veilige verwerking van alle data in verband met het netwerk, decentrale assets en marktspelers wordt gegarandeerd.

De transformaties waar het systeem voor staat betekenen ook dat Elia nog meer zal moeten inzetten op het verder ontwikkelen van de markten en de producten, zoals bijvoorbeeld met het oog op de integratie van de offshore infrastructuur in het marktgebeuren, maar evenzeer de verdere integratie en harmonisatie van balanceringsproducten. In de tussentijd, terwijl deze transformaties vorm krijgen, dienen de huidige mechanismen uiteraard verder uitgebaut en beheerd te worden. Dit vergt in toenemende mate voldoende personeel met de juiste kwalificaties en expertise.

Een aanzienlijk deel van de kosten en inkomsten voor systeem management zijn in meer of mindere mate gecorreleerd met het niveau van de elektriciteitsprijzen en onderliggende prijzen voor bijvoorbeeld aardgas, CO₂ en steenkool. Hoewel volgens de huidige prognoses, zoals observeerbaar op de forwardmarkten, de grootste prijsspieken voorbij lijken te zijn (vb. vergeleken met de forwardprijzen voor levering de komende jaren zoals genoteerd rond de zomer van 2022) gaan de prognoses nog steeds uit van een niveau van elektriciteitsprijzen dat gevoelig hoger ligt dan voor het uitbreken van de energiecrisis. Dit bepaalt mede de trend die kan verwacht worden voor verschillende kosten en verklaart in sterke mate een verwachte verhoging vergeleken met de budgetten die voorzien waren voor de periode 2020-2023. De recente hoge prijzen vormen uiteraard ook de achtergrond tegen dewelke de hogere kosten (maar evenzeer ook de hogere congestie-inkomsten) genoteerd in 2022 moeten beschouwd worden. Meer specifiek, met betrekking tot de voornaamste kosten en inkomsten gelinkt aan systeem management, kunnen volgende evoluties verwacht worden:

- *Flexibiliteitsnoden en kost van balanceringsreserves*: de nood aan flexibiliteit en de nood aan te reserveren capaciteit (FCR, aFRR en mFRR) wordt verwacht toe te nemen in de periode 2024-2027 (cf. toelichting in TF MOG2 workshop of 10 Jan 2023). De evolutie van de kosten hiervoor is grotendeels gelinkt aan de evolutie van de prijzen voor elektriciteit, aardgas en CO₂. Sinds het uitbreken van de energiecrisis zijn de reservatiekosten significant gestegen en werden de budgetten voorzien voor de periode 2020-2023 dan ook ruim overschreden. In de mate dat de huidige prognoses inzake toekomstige energieprijzen bevestigd zouden worden in de realiteit, kan een volledige terugkeer naar kostenniveaus van voor de start van de energiecrisis niet verwacht worden. AI biedt de wijzigende technologiemix en het verder bewerkstelligen van de deelname van 'nieuwe' technologieën, zoals vraagsturing en opslag, opportuniteiten om de stijging van de kosten te temperen vergeleken met het vooral beroep doen op klassieke productietechnologieën zoals CCGTs. Wijzigingen in markt- of productdesign, bijvoorbeeld als gevolg van verdere integratie of harmonisering, kan de kosten eveneens verder beïnvloeden.
- *Activatiekosten*: de activatiekosten voor balancing, maar ook activatiekosten in de context van congestiebeheer, zijn sterk gecorreleerd met het niveau van de energieprijzen. Echter, de stijgende deelname van 'nieuwe' technologieën die

deelnemen aan balancing kan verschuivingen in de activatiekosten veroorzaken aangezien deze technologieën een andere kostenstructuur hebben.

- *Kosten voor het compenseren van de regionale netverliezen:* Vergeleken met de voorgaande tarifaire periode worden deze kosten verwacht te stijgen. Deze kost is immers sterk gecorreleerd met het niveau van de energieprijzen, maar gezien de verwachte toenemende elektrificatie wordt ook een graduele stijging van de regionale netverliezen verwacht. Wijzingen in de prijsniveaus hebben echter slechts gradueel een effect op deze kosten aangezien Elia typisch drie jaar op voorhand begint met het aankopen van energie ter compensatie van netverliezen. Het aantal contracten afgesloten voor het uitbreken van de energiecrisis zal gaandeweg verminderen. Nog aan te kopen volumes worden gekocht aan marktconforme prijzen.

Nieuw is dat Elia voorziet om in de loop van de komende tarifaire periode het aankoopproces uit te breiden met korte termijn (day ahead) aankopen teneinde de zogenaamde 'supply gap' te beperken. Het verdere kader waarbinnen Elia dit kan doen, dient nog nader uitgewerkt te worden in overleg met de CREG.

Met betrekking tot de federale netverliezen gaat Elia voor de komende tarifaire periode 2024-2027 uit van de huidige werkwijze waarbij de BRPs voorzien in een compensatie in natura. Elia verwijst tevens naar de studie⁴ uitgevoerd in het kader van de 2022 balancing stimulansen, die aangeeft dat in elk geval op korte of middellange termijn een wijziging niet aan te bevelen is en dat het wenselijk is dat bij een eventuele wijziging aan deze manier van werken verschillende randvoorwaarden worden getoetst door de relevante instanties.

- *Kosten voor spanningsbeheer:* De nucleaire uitstap, de toenemende decentrale technologieën, wijzigende technologieën in het netwerk zelf, nieuwe gascentrales, etc. hebben een sterke impact op het beheer van de spanning. Enerzijds vangt Elia dit op door investeringen in infrastructuur (vb. shunts), anderzijds zal Elia de beschikbare bronnen in de markt voor spanningsondersteuning vaak aanspreken. Het verwachte kostenprofiel evolueert dan ook doorheen de jaren in de komende tarifaire periode, waarbij netto wel een significante kostendaling verwacht wordt tegen het einde van de tarifaire periode vergeleken met het huidige kostenniveau.
- *Internationale inkomsten:* Elia verwacht een verlagend effect op de tariefinkomsten in de volgende periode in vergelijking met de huidige periode aangezien, als gevolg van de situatie op de Europese energiemarkt in het afgelopen jaar (verminderde beschikbaarheid van de nucleaire vloot in Frankrijk,

⁴ <https://www.elia.be/nl/elektriciteitsmarkt-en-systeem/studies/balancing-incentive-study-on-the-estimation-and-the-compensation-of-the-grid-losses>

hoge energieprijzen na de oorlog in Oekraïne, enz.), de reeds geboekte en voor de huidige tariefperiode geraamde congestie-inkomsten de in het tariefdossier 2020-2023 geraamde niveaus ruimschoots overschrijden. Dit tarifair overschot zal dus een verminderend effect hebben op de tarieven voor de periode 2024-2027.

Voor de periode 2024-2027 verwacht Elia echter niet dezelfde zeer hoge niveaus aan congestie-inkomsten zoals geobserveerd in 2022 omwille van een verwachte, betere convergentie van de elektriciteitsprijzen tussen buurlanden en in de "CORE"-regio, als gevolg van een verwachte terugkeer van nucleaire eenheden in Frankrijk, het (gedeeltelijk) verdwijnen van nucleaire eenheden in België en een vermindering van de kolen/gas-spread. Ook worden energieprijzen verwacht te dalen na 2024. Deze daling zou de absolute prijsverschillen tussen de landen verkleinen en dus ook de congestie-inkomsten. Elia voorziet echter wel om in haar tariefvoorstel congestie-inkomsten op te nemen die veel hoger liggen dan de initieel geraamde niveaus van de huidige tariefperiode, omdat de prijzen niet verwacht worden dermate te dalen dat ze terug de niveaus van vóór de energiecrisis zouden bereiken.

Ook de grootte van de bijdragen van inkomsten vanuit het inter-TSO compensatiemechanisme (ITC) wordt verwacht te stijgen als gevolg van de globaal hogere energieprijzen vergeleken met de budgetten voorzien voor de periode 2020-2023. De ontvangsten van de bijdragen aan het ITC-mechanisme zijn afhankelijk van de mate waarin de Belgische zone - relatief tot alle andere zones in Europa - verwacht wordt vooral een importeur/exporteur te zijn, dan wel vooral een transit-zone te zijn. In 2022 bleek België, onder meer als gevolg van de grote onbeschikbaarheden van het Franse nucleaire park, vooral een exporteur te zijn hetgeen leidde tot een hogere bijdrage. Voor het deel van het ITC-mechanisme met betrekking tot de netverliezen dienen ook de hogere energieprijzen in rekening gebracht te worden.

Bovenstaande elementen leiden tot een verwachte, globale stijging van de kosten verbonden aan systeem management. De reservatiekosten zullen in de periode 2024-2027 gemiddeld 175 miljoen euro per jaar bedragen, tegenover ongeveer 150 miljoen euro reële kosten per jaar in 2020-2023 (het voorziene budget in het tarief in de periode 2020-2023 waren ongeveer 80 miljoen euro per jaar). De verliezen worden geraamd op ongeveer 60 miljoen euro per jaar te vergelijken met de reële kost van 25 miljoen euro per jaar in 2020-2023 (voorziene budget in de tarieven in de periode 2020-2023 waren ongeveer 20 miljoen euro per jaar).

Die kosten zullen gedeeltelijk worden gecompenseerd door congestie-inkomsten van ongeveer 125 miljoen euro per jaar, die aanzienlijk lager zullen zijn dan de gemiddelde waarden in 2020-2023 van 195 miljoen euro per jaar als gevolg van de zeer hoge bedragen in 2022 en die welke voor 2023 worden verwacht (de tarieven 2020-2023 hielden rekening met congestie-inkomsten van iets minder dan 45 miljoen euro per jaar).

3.2 Opbrengsten

Zoals eerder gezegd verwacht Elia zich aan hogere congestie-inkomsten dan tijdens de huidige tarifaire periode.

De overige inkomsten zouden stabiel moeten blijven, met uitzondering van de telecominkomsten, die naar verwachting in de loop van de periode zullen krimpen als gevolg van de aanhoudende trend van verminderde vraag van telecomoperatoren.

3.3 Regelgevende saldi

Ter herinnering: het verschil tussen de begrote kosten en volumes voor een regelgevende periode van vier jaar en de werkelijke kosten en volumes die in diezelfde periode worden waargenomen, vormt het voorwerp van een 'regelgevend saldo', dat moet worden teruggegeven of gedekt door de tarieven van de volgende periode.

In de huidige regelgevende periode wordt het ontstaan van een 'tarifaire schuld' ('Elia moet het in de volgende tarieven vastgestelde overschot terugbetalen') vastgesteld, voornamelijk op basis van drie belangrijke posten:

- Het verschil tussen de geraamde kosten voor 2019 bij de opmaak van het Tariefvoorstel 2016-2019 en de werkelijke kosten in 2019;
- de hoge congestie-inkomsten van 2022 (zie hierboven);
- de inkomsten van Nemo Link – afkomstig uit de capaciteitsallocatie op die kabel – overschrijden de Cap voorzien in de specifieke regelgeving die door de CREG en Ofgem is opgesteld (bekend als de 'Cap & Floor' regelgeving), met als gevolg dat de helft van de inkomsten boven die Cap worden teruggegeven aan de gebruikers van het Belgische net en de andere helft aan de gebruikers van het Britse net.

De combinatie van die elementen resulteert in een cumulatieve 'tarifaire schuld' aan het eind van 2022 ondanks de aanzienlijke stijging van de kosten voor ondersteunende diensten en de inflatie. Die schuld – waarvan het definitieve bedrag bekend zal zijn na de beslissing over de tarifaire saldi voor het jaar 2022 die de CREG naar verwachting in juni 2023 zal nemen – zal in mindering worden gebracht op de tarieven voor de periode 2024-2027. Het geraamde bedrag dat over de periode 2024-2027 moet worden terugbetaald – onder voorbehoud van de herziening van de saldi van 2022 door de CREG – is ongeveer 200 miljoen euro.

Ter herinnering: de saldi die voor de regelgevende periode 2020-2023 in aanmerking zijn genomen, waren ook een 'tarifaire schuld' in de orde van grootte van 430 miljoen euro. Daarbij draagt het 'netto' effect van de saldi bij tot de verwachte tariefstijging (het niveau van de terugbetaling is lager dan in de vorige periode).

3.4 Vergoeding

De totale inkomsten die door de transmissienettarieven worden gedekt, omvatten de kosten van de netbeheerder, maar ook zijn vergoeding. Het betreft de billijke winstmarge op de in de netten met een transmissiefunctie⁵ geïnvesteerde kapitalen en de stimulansen als vergoeding voor het realiseren van doelstellingen bepaald door de CREG.

Wat de billijke winstmarge betreft, wordt de Tariefmethodologie die de CREG in juni 2022 heeft vastgesteld, berekend aan de hand van de volgende formule:

- Voor eigen vermogen tot 40% van de RAB:
 $RVR + (R_m \times \beta) + (RABMOGI/RAB) \times RMOGI$
- Voor eigen vermogen boven 40% van de RAB:
 $RVR + 0,70\%$

In dat geval heeft de CREG de risicovrije rente (RVR) vastgelegd op 1,68%, de marktrisicopremie (R_m) op 3,5% en de bèta parameter (β) op 0,69.

Met betrekking tot de investeringen in het *Modular Offshore Grid* (R_{MOGI}) heeft de CREG – op basis van een specifieke analyse overeenkomstig de op 16 juli 2016 vastgestelde *'Methodologie en de criteria voor de evaluatie van investeringen in elektriciteits- en gasinfrastructuur en de daarbij horende grotere risico's'* – een risicopremie van 1,4% op het in die infrastructuur geïnvesteerde eigen vermogen vastgesteld ter dekking van de extra risico's die tijdens de afschrijvingsperiode ervan specifiek aan dat project verbonden zijn.

Wat de stimulansen betreft, voorziet de Tariefmethodologie in financiële stimulansen om Elia aan te moedigen de kwaliteit van de diensten die het aan zijn gebruikers aanbiedt op verschillende gebieden te verbeteren.

Voor de regelgevende periode 2024-2027 heeft de CREG enkele stimulansen die tijdens de huidige regelgevende periode bestonden, vernieuwd (volledig of door bepaalde kenmerken te wijzigen) en nieuwe toegevoegd.

De stimulansen bestrijken een breed scala van gebieden, van onder meer de uitwisselingscapaciteit aan de grens, de indienstname van grote projecten, de tevredenheid van de netwerkgebruikers, het terugdringen van stroomonderbrekingen tot de kwaliteit van de gepubliceerde gegevens evenals op vlak van innovatie of de beschikbaarheid van het *Modular Offshore Grid*.

Voor het merendeel van die stimulansen bepaalt de Tariefmethodologie een bedrag dat opgenomen wordt in het Tariefvoorstel. Die bedragen zullen ex-post gecorrigeerd worden op basis van de door Elia effectief behaalde doelstellingen. Voor meer informatie over de werking van elke stimulans en voor de bedragen van de stimulansen die in het

⁵ <https://www.creg.be/nl/professionals/toegang-tot-het-net/elektriciteit-transmissie/nettarieven-elia/tariefmethodologie-1>

Tariefvoorstel moeten worden opgenomen, wordt verwezen naar de overeenstemmende documenten op de website van de CREG en naar de publieke consultatie die de CREG daarover tussen 1 december 2022 en 12 januari 2023 heeft georganiseerd.

In overeenstemming met dat kader heeft die publieke consultatie ook betrekking op de vaststelling van de lijst van projecten die in aanmerking komen voor de stimulans 'realisatie van investeringen om de betrouwbaarheid van het net te bevorderen'. De lijst van de door Elia voorgestelde projecten staat in bijlage 3 bij dit document.

Ten slotte moet er op gewezen worden dat de vergoedingsparameters zijn vastgesteld in het eerste semester van 2022 zonder dat de omvang van de ontwikkelingen in de economie in het algemeen en op de financiële markten in het bijzonder, met name na het conflict in Oekraïne, bekend was. Elia maakt zich grote zorgen over de toereikendheid van die parameters in het licht van de recente ontwikkelingen en de omvang van het investeringsplan dat moet worden uitgevoerd om te voldoen aan de vastgestelde behoeften om het transmissienet voor te bereiden op de vereisten van de energietransitie. Ter herinnering, de Tariefmethodologie heeft tot taak de ontwikkeling van het net overeenkomstig het Ontwikkelingsplan mogelijk te maken en niet de uitvoering ervan te beperken (art. 12, §3, 3° van de Elektriciteitswet).

3.5 Volumes

3.5.1 Netbelasting en vraag naar elektriciteit

De “totale belasting” of vraag naar elektriciteit omvat alle elektrische belastingen op het Elia-net en in alle onderliggende distributienetten (inclusief netverliezen).

De inschatting van de totale belasting werd uitgevoerd in een tool ontwikkeld door het consultancybedrijf 'Climact' en is opgebouwd op basis van verschillende elementen:

- Het omvat de impact van macro-economische prognoses op basis van het rapport dat in juni 2022 is gepubliceerd door de Federal Planbureau⁶;
- Het bevat de trends op het gebied van elektrificatie van transport en verwarming;
- Het omvat de impact van hoge prijzen zoals gepresenteerd door Climact tijdens de WG Adequacy op 25/08/2022.

Diezelfde methode wordt gebruikt in het kader van de “Adequacy & flexibility study 2024-2034” waarvoor Elia een publieke consultatie uitgebracht heeft op 28 oktober 2022⁷.

⁶ Federaal Planbureau - Publicatie - Economische vooruitzichten 2022-2027 – Versie van juni 2022

⁷ https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/public-consultations/2022/20221028_adequacy-and-flexibility-study-2024-2034-assumptions-and-methodology-main-doc.pdf

Deze inschatting werd bijgesteld met de gemeten genormaliseerde belasting van 2022 en de geactualiseerde impact door de uitrol van elektrische voertuigen, warmtepompen en de verdere elektrificatie van de industrie

De groei van de totale belasting is geraamd op 20.3% tussen 2022 en 2027 waarbij het grootste deel van groei gerealiseerd zou worden tussen 2025 en 2027 (13.3%). De belangrijkste aanjagers van deze stijging zijn de elektrificatie van vervoer, verwarming, en industrie, alsook de toename aan datacenters.

3.5.2 Netto energie

De netto afgenomen actieve energie wordt berekend op basis van de totale belasting en houdt rekening met de lokale productie van afnamesites die rechtstreeks op het Elia-net zijn aangesloten, met de decentrale productie op de distributienetten en met de netverliezen.

Hoewel de reële netto actieve afname in de voorbije 3 jaar steeg, lag deze echter gemiddeld 7% lager dan de volumes in het Tariefvoorstel 2020-2023. Dat valt voornamelijk te verklaren door de COVID crisis in 2020, de oorlog in Oekraïne in 2022 en de hoger dan verwachte decentrale productie op het distributienet.

Elia meet de laatste jaren een significante – meer dan proportionele – stijging van de netto afgenomen (capacitieve) reactieve energie ten opzichte van de stijging van de netto afgenomen actieve energie.

3.5.3 Vermogen

Voor de klanten die rechtstreeks zijn aangesloten op het Elia-net, is de raming van het ter beschikking gesteld vermogen, de jaar- en maandpieken gebaseerd op de recente gegevens, rekening gehouden met de evolutie en voorspellingen in verband met de aansluitingswijzigingen en met de evolutie van de tariefstructuur (zie §4.3.5). Het ter beschikking gesteld vermogen in 2022 was hoger dan voorzien in het Tariefvoorstel 2020-2023 door extra reserveringen voor spanningsregelingsdiensten en reservaties rekening houdende met toekomstige behoeftes.

Voor de distributienetbeheerders is de raming van de jaar- en maandpieken gebaseerd op de raming van de energievolumes, daar de piekvolumes en de volumes afgenomen energie sterk met elkaar zijn gecorreleerd. Het ter beschikking gesteld vermogen is gebaseerd op het huidig gereserveerd vermogen en de evolutie van de energievolumes. Met de introductie van het contractueel ter beschikking gesteld vermogen voor distributienetbeheerders stelde Elia een daling vast ten opzichte van het Tariefvoorstel 2020-2023, ook gedreven door de daling van de netto-afname sinds 2020.

3.5.4 Injectie

Elia stelde een stijging van de netto-injectie vast met gemiddeld 6% tussen 2020 en 2022 ten opzichte van de volumes zoals vermeld in het Tariefvoorstel 2020-2023. Deze toename valt te verklaren door een betere beschikbaarheid van het Belgische nucleaire productiepark in 2021 en 2022.

Voor het Tariefvoorstel 2024-2027 houdt de raming van de netto-injectie rekening met de ontwikkelingen die zich voordoen in de terbeschikkingstelling van capaciteiten op de internationale interconnecties, alsook met de geleidelijke sluiting van het Belgische nucleaire productiepark en de opening van 2 nieuwe gascentrales in het kader van het CRM-mechanisme (zie ook publieke consultatie voor “Adequacy & flexibility study 2024-2034 §2.2.1”⁸). De capaciteiten op de internationale interconnecties, gecombineerd met meer gunstige ingeschatte marktvoorwaarden bij de invoer en de verlaagde nucleaire capaciteit in België, leiden tot een daling van de netto-injectie vanaf 2023.

⁸ https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/public-consultations/2022/20221028_adequacy-and-flexibility-study-2024-2034-assumptions-and-methodology-main-doc.pdf

4 Algemene principes betreffende de allocatie van kosten en de tarieven

4.1 Allocatie tussen injectie en afname

Volgens de Tariefmethodologie 2024-2027 zijn de tarieven afhankelijk van ofwel het afgenomen en/of geïnjecteerde vermogen ofwel de afgenomen en/of geïnjecteerde energie. De keuze die wordt gemaakt wat betreft de kostenallocatie is dan ook bepalend voor de noodzakelijke kosten die moeten worden gedragen door het (de) geïnjecteerd(e) vermogen/energie en het (de) afgenomen vermogen/energie.

Bovendien bepaalt de Tariefmethodologie dat er bij de toepassing van de, voor de injectie gehanteerde, tarieven rekening dient te worden gehouden met een benchmarking. Deze heeft als doel om de bevoorradingszekerheid van het land niet in het gedrang te laten komen door een afname van het concurrentievermogen van de betrokken productie-eenheden.

Om gevolg te geven aan dat verzoek voert Elia een benchmarking uit op basis van:

- het gewogen gemiddelde van het injectietarief zoals het voorkomt in het overzicht van de transmissienettarieven die toepasbaar zijn in de relevante landen, aangevuld door een evaluatie van de eventuele verplichtingen in natura die aan de producenten worden opgelegd;
- de negentien landen/markten die worden geacht deel uit te maken van de gekoppelde day-ahead markt van de zone NWE (Duitsland, Oostenrijk, België, Denemarken, Spanje, Estland, Finland Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Letland, Luxemburg, Noorwegen, Nederland, Portugal, Polen, Slovenië en Zweden), aangevuld met Oostenrijk.

Bovendien is er enkel een injectietarief voorzien voor het tarief dat betrekking heeft op de vermogensreserves en de black start, ten bedrage van maximaal 50% van de onderliggende kosten van de vermogensreserves. Elia stelt ook voor dat het injectietarief niet hoger is dan het gemiddelde injectietarief dat de benchmarking oplevert met als doel de bevoorradingszekerheid van het land niet in gevaar te brengen door een afname van het concurrentievermogen van de betrokken productie-eenheden, overeenkomstig de intentie zoals bedoeld door artikel 12, § 5, 17° van de Elektriciteitswet.

Zoals gevraagd door de CREG in haar consultatieverslag van 2 juni 2022⁸ maakt Elia in bijlage bij deze nota de resultaten van de benchmarking studie over aan de marktpartijen (zie bijlage 1 – SIA Partners: Benchmarkstudie van de injectietarieven). Rekening gehouden met de resultaten bereidt Elia zich voor om in het kader van haar nieuwe Tariefvoorstel 2024-2027 een injectietarief voor te stellen dat niet hoger zal zijn dan € 1,65/MWh.

4.2 Aansluitingstarieven

Wat betreft de aansluitingstarieven voor de rechtstreeks op het net aangesloten gebruikers stelt Elia geen ingrijpende wijzigingen voor wat betreft de manier of de structuur waarop de tarieven worden vastgesteld. Dat betekent dat de aansluitingstarieven zullen evolueren in functie van de kapitaalskosten van Elia en de voor de tarifaire periode verwachte inflatie.

4.3 Tarieven voor het beheer en de ontwikkeling van de netinfrastructuur

Er zijn vandaag voor 'beheer en ontwikkeling van de netinfrastructuur' drie verschillende tarieven van toepassing:

- een tarief voor de maandpiek,
- een tarief voor de jaarpiek, en
- een tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen.

Die drie verschillende tarieven worden toegewezen op basis van de volgende verdeelsleutels, voor zowel de rechtstreeks op het net aangesloten gebruikers als de distributienetbeheerders:

- allocatie van 15% van de noodzakelijke kosten aan het tarief voor maandpiek;
- allocatie van 35% van de noodzakelijke kosten aan het tarief voor jaarpiek;
- allocatie van 50% van de noodzakelijke kosten aan het tarief voor ter beschikking gestelde vermogen.

Op basis van de vaststellingen die zijn gedaan tijdens de regelgevende periode 2020-2023 wijst Elia erop dat de wijziging van de verdeelsleutels tussen de jaarpiek en de maandpiek in het kader van het vorige Tariefvoorstel inderdaad heeft geleid tot een wijziging van het gedrag van de rechtstreeks op het Elia-net aangesloten gebruikers voor wie een aanpassing van het afnameprofiel in functie van de jaarpiekperiode wordt vastgesteld. Een dergelijke wijziging is niet vast te stellen bij de distributienetbeheerders.

Elia stelt voor om de verdeelsleutels tussen de jaarpiek en de maandpiek zoals vastgesteld in de huidige tarifaire periode aan te houden en overweegt geen enkele differentiatie voor distributienetbeheerders om de beginselen van uniformiteit en niet-discriminatie tussen netgebruikers te handhaven.

4.3.1 Vaststelling van de jaarpiekperiode voor de afname

Volgens de Tariefmethodologie zijn de tarieven voor jaarpiek van toepassing op de jaarpiek van het netto afgenomen vermogen en/of het netto geïnjecteerd vermogen, zoals berekend tijdens de jaarpiekperiode. Overeenkomstig de definitie van de 'piektariefperiode' in de Tariefmethodologie moet die periode door de netbeheerder worden voorgesteld als de periode waarin de globale belasting op het net statistisch gezien het hoogst is. Het gaat om een periode die ex ante wordt vastgesteld.

Wat betreft de vaststelling van de jaarpiekperiode voor afname laat een analyse van de monotone belastingscurves toe de selectie van maanden, weekdays en uren te verifiëren waarvoor een goede statistische overeenstemming wordt verkregen met de piek van de monotone belastingscurve.

Op basis van een analyse van de monotone belastingscurves van 2018 tot 2022 stelt Elia voor geen wijzigingen aan te brengen aan de jaarpiekperiode zoals diegene gebruikt tijdens de tarifaire periode 2020-2023. Deze valt samen met de periode van november tot maart, van maandag tot vrijdag, tussen 17.00 en 20.00 uur, behalve weekends en feestdagen, op kwartuurbasis.

Uit de analyse van de 2.000 kwarturen met de hoogste belastingen op het net kan inderdaad worden afgeleid dat de selectie van november tot maart en van maandag tot vrijdag steeds relevant is voor de jaren 2018 tot 2022. De twee onderstaande diagrammen tonen het percentage van de 2.000 kwarturen die deel uitmaken, voor figuur 1, van de periode van november tot maart en, voor figuur 2, van de periode die overeenstemt met de dagen van de week.

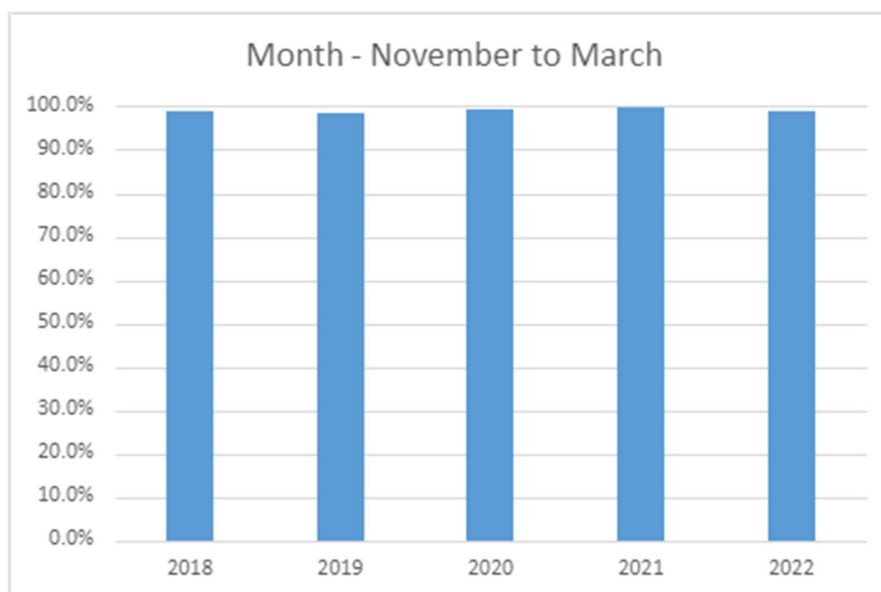

Figure 1 : Percentage van de top 2000 qh tussen november en maart

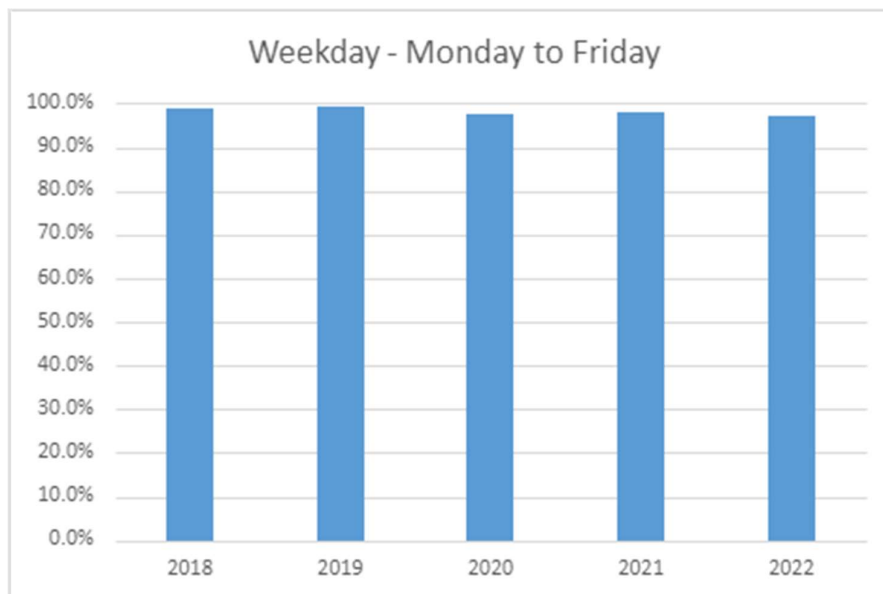

Figure 2 : Percentage van top 2000 qh op weekdagen

Het dagelijkse tijdslot voor de bepaling van de jaarpiek is voor de huidige tarifaire periode vastgesteld op 17.00 tot 20.00 uur. Het doel was de gebruikers van het Elia-net ertoe te bewegen hun afname af te vlakken wanneer er zich verbruikspieken voordoen.

Dat tijdslot wordt gedefinieerd volgens een statistische analyse van dagelijkse pieken die voorkomen gedurende de weekdagen in de periode van november tot maart. Volgens die analyse stelt Elia vast dat voor de periode 2018-2022 het vastgestelde tijdslot nog steeds even pertinent is (cf. figuur 3). Daarom stelt Elia voor het tijdslot van 17.00 tot 20.00 uur te behouden voor de bepaling van de jaarpiek.

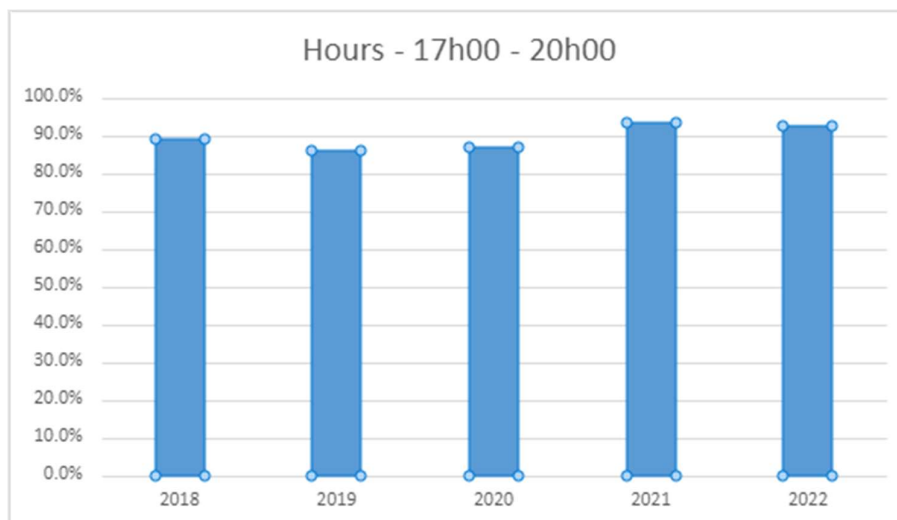

Figure 3 Percentage van de dagelijkse piek per kwartier dat tussen 17.00 en 20.00 uur valt op weekdagen tussen november en maart

4.3.2 Tarief voor de jaarpiek

Elia stelt voor de jaarpiek van het netto afgenomen vermogen te definiëren, in het kader van het tarief voor de jaarpiek, als het piekvermogen (hoogste waarde) gemeten tijdens de kwarturen die de jaarpiekperiode vormen gedurende de laatste twaalf maanden meer bepaald de lopende factureringsmaand en de voorgaande elf maanden.

4.3.3 Vaststelling van een periode voor de vrijstelling van de maandpiek voor de afname

Om de netgebruikers aan te moedigen hun afnamevolume te dalen en te voorkomen dat de belangrijkste daluren te verhogen, stelt Elia voor om een vrijgestelde periode voor de maandpiek in te voeren. De kwartierwaarden gedurende deze periode worden niet in aanmerking genomen bij de bepaling van de piek van het afgenomen vermogen zoals gebruikelijk in het maandpiektarief.

Die periode wordt ex ante vastgesteld en komt overeen met de periode waarin de totale belasting op het net statistisch het laagst is. Om die te bepalen stelt Elia voor een soortgelijke methode toe te passen als die welke wordt gebruikt om de jaarpiekperiode vast te stellen. Dit wordt bekomen door het minimale netto afgenomen vermogen te analyseren.

Een analyse van de monotone belastingscurves laat toe de selectie van maanden, weekdays en uren te verifiëren waarvoor een goede statistische overeenstemming wordt verkregen met het minimum van de monotone belastingscurve.

Op basis van een analyse van de monotone belastingscurves van 2018 tot 2022 stelt Elia voor om de periode van april tot september, in het weekend, tussen 12.00 uur en 19.00 uur, op kwartuurbasis, te beschouwen als de uitzonderingsperiode voor de maandpiek.

Uit de analyse van de 2.000 kwarturen met de laagste belastingen op het net kan inderdaad worden afgeleid dat de selectie van april tot september en de dagen van het weekend relevant is voor de jaren 2018 tot 2022. De twee onderstaande diagrammen tonen het percentage van de 2.000 kwarturen met de laagste belastingen op het net die deel uitmaken, voor figuur 4, van de periode van april tot september en, voor figuur 5, van de periode die overeenstemt met de dagen van het weekend. Bij de laatste figuur moet worden opgemerkt dat 2020 en, in mindere mate, 2021, dus de jaren van de lockdowns als gevolg van de COVID-19-pandemie, niet representatief zijn voor een normaal jaar.

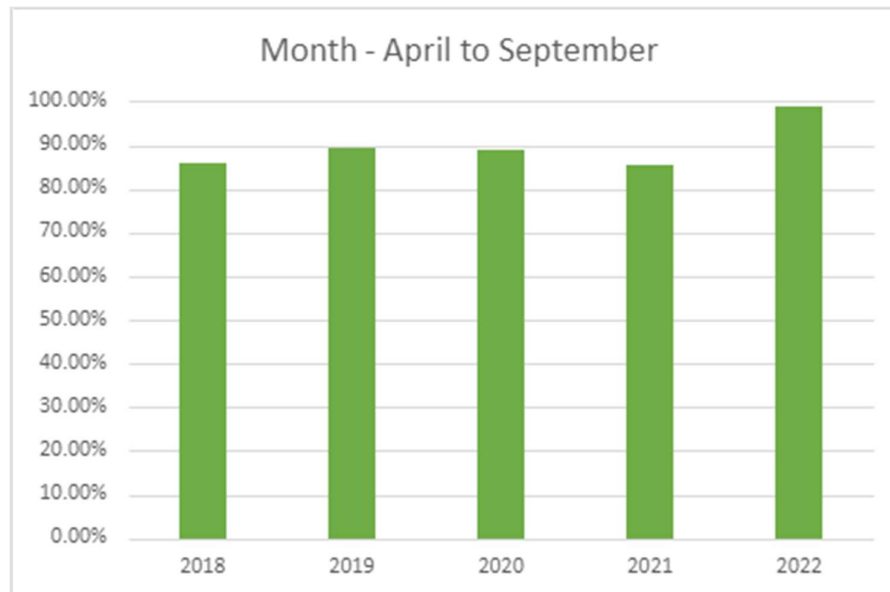

Figure 4 : Percentage van de laagste 2000 qh tussen april en september

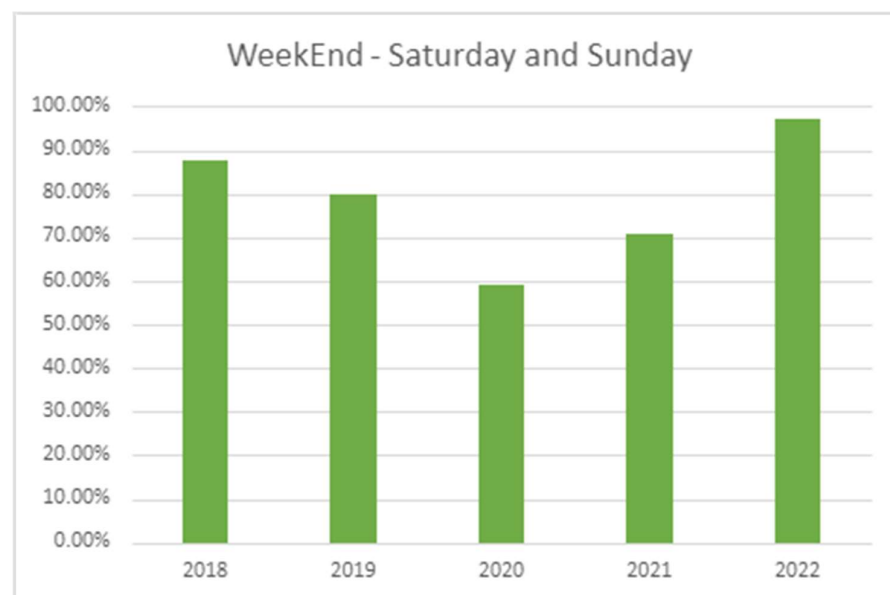

Figure 5 : Percentage van de laagste 2000 qh tijdens het weekend

Het tijdslot wordt bepaald door een statistische analyse van wanneer de dagelijkse minima op weekenddagen in de periode april tot september zich voordoen. Op basis van die analyse stelt Elia voor om een langere periode van 12.00 tot 19.00 uur in aanmerking te nemen voor de vaststelling van de vrijgestelde periode voor de maandpiek.

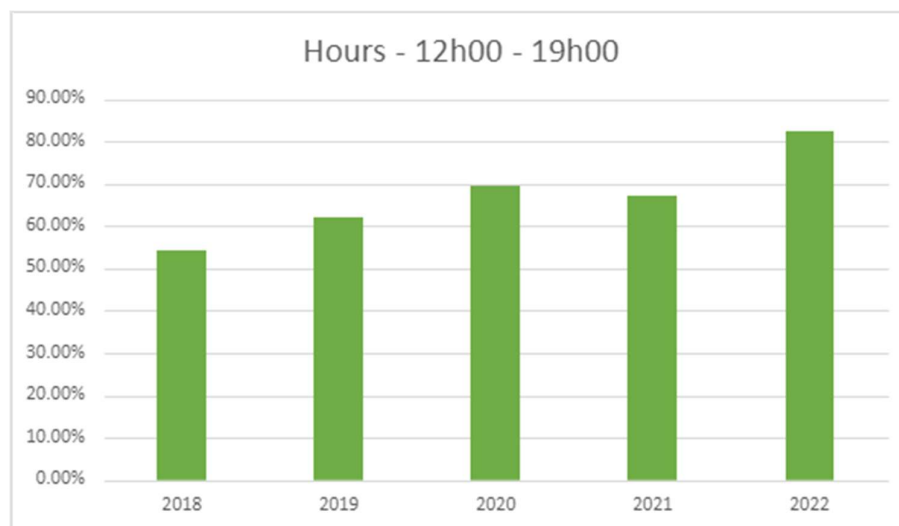

Figure 6 Percentage dagelijkse minimumkwartalen dat tussen 12.00 en 19.00 uur valt op weekenddagen tussen april en september

Ten slotte kan ook worden opgemerkt dat een analyse van de day-aheadprijzen die zijn waargenomen in de kwartieren met de laagste belasting op het net, een positieve correlatie tussen lage marktprijzen en een beperkte belasting op het net bevestigt. Dat benadrukt opnieuw dat het voor netgebruikers interessant is om hun gedrag te veranderen en hun verbruik te verschuiven naar de voor de maandpiek voorgestelde vrijgestelde periode.

4.3.4 Tarief voor de maandpiek

De maandpiek voor afname wordt vastgesteld op basis van de tijdens de betrokken maand gemeten vermogenspiek, met uitzondering van de maatregelen genomen tijdens de vrijgestelde periode voor de maandpiek. Voor wat betreft de rechtstreeks op het net aangesloten netgebruikers is het tarief voor de maandpiek voor afname van toepassing op de elfde gemeten piek van de maand in de meegerekende periodes.

4.3.5 Tarieven voor ter beschikking gestelde vermogen

Met het tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen draagt de netgebruiker of de distributienetbeheerder bij aan de algemene infrastructuurkosten van het net in verhouding tot het schijnbaar vermogen dat hem ter beschikking wordt gesteld (i.e. dat voor hem 'gereserveerd' wordt).

Voor de rechtstreeks op het Elia-net aangesloten klanten wordt het ter beschikking gestelde vermogen (uitgedrukt in kVA) overeengekomen in het aansluitingscontract (bijlage 1 van het aansluitingscontract) van elke netgebruiker.

Voor distributienetbeheerders wordt die terbeschikkingstelling van het schijnbare

vermogen (uitgedrukt in kVA) overeengekomen in bijlage 3 van de samenwerkingsovereenkomst van elke distributienetbeheerder. Bij gebrek aan ter beschikking gesteld contractueel vermogen dat voor een koppelpunt is vastgesteld, is het tarief van toepassing het nominaal schijnbaar transformatievermogen van het koppelpunt zoals gaangegeven op het typeplaatje van de transformator.

Om de beginselen van uniformiteit en non-discriminatie te behouden stelt Elia voor om, zoals in het vorige Tariefvoorstel, hetzelfde tariefrooster te blijven toepassen voor distributienetbeheerders en voor netgebruikers die rechtstreeks op het Elia-net zijn aangesloten.

Zoals hierboven gezegd, heeft het gereserveerd schijnbaar vermogen betrekking op een reservatie van capaciteit. Die capaciteitsreservatie, gecombineerd met de jaarlijkse planningsgegevens, dient als basis voor de dimensionering van het hoogspanningsnet.

Om die reden is het belangrijk dat de rechtstreeks op het Elia-net aangesloten netgebruiker de totale capaciteit aan schijnbaar vermogen reserveert die, enerzijds, een afspiegeling is van de verschillende werkingssituaties en, anderzijds, rekening houdt met een eventuele deelname aan de ondersteunende diensten.

Als het schijnbaar vermogen beïnvloed wordt door een eventuele deelname aan ondersteunende diensten, dan geeft dat nog geen recht op een vermindering van dat tarief, maar is het nodig geval per geval te bepalen of dat kan worden opgenomen in de vaststelling van de prijzen voor de levering van die dienst.

Om enerzijds de inzet van nieuwe middelen voor flexibiliteit bij de netgebruikers te ondersteunen, hetzij door de installatie van specifieke apparatuur, de wijziging van bestaande industriële processen of de ontwikkeling van nieuwe innoverende concepten, en anderzijds om de elektrificatie van het energiesysteem en de industriële processen in het kader van de energietransitie te vergemakkelijken en te bespoedigen door het gebruik van bestaande netinfrastructuren te optimaliseren, om zo impliciet de capaciteit van haar net te verhogen, stelt Elia voor om voor de netgebruikers die rechtstreeks op het Elia-net zijn aangesloten de mogelijkheid te geven om een deel van volume ter beschikking gestelde stroom onder een flexibele regeling te contracteren. Op dit volume zal een aangepast tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen worden toegepast.

De volumes van het ter beschikking gestelde vermogen die voor dat aangepaste tarief in aanmerking komen, zullen echter aan strikte operationele en contractuele voorwaarden moeten voldoen.

Vanuit operationeel oogpunt kan een volume alleen als flexibel worden beschouwd als het op eenvoudig verzoek van Elia geheel of gedeeltelijk technisch kan worden gemoduleerd. Er zal ook een technische mogelijkheid tot afschakeling van het betrokken volume moeten worden ingevoerd om Elia in staat te stellen, indien nodig, de operationele veiligheid van het net te waarborgen indien de netgebruiker de door Elia verstrekte modulatie-instructies niet zou naleven. De invoering van de technische middelen die nodig zijn om voor een bepaald volume ter beschikking gesteld vermogen een flexibele regeling toe te passen zal het voorwerp uitmaken van een gedetailleerde technische analyse door Elia en de, verzoekende, netgebruikerovereenkomstig de

procedure die geldt voor een wijziging van de aansluitingsinstallaties die reeds van toepassing is in het geval van een verzoek om het contractueel ter beschikking gestelde vermogen te verhogen of verlagen.

Vanuit contractueel oogpunt zullen de regels voor verhoging of verlaging van het ter beschikking gestelde vermogen, zoals bepaald in artikel 24 van het toegangscontract, ook gelden voor de volumes ter beschikking gesteld vermogen die onder de flexibele regeling zijn gecontracteerd. In dat verband wordt eraan herinnerd en onderstreept dat:

- voor elke verhoging van het ter beschikking gestelde vermogen, ongeacht of het om een standaardregeling of een flexibele regeling gaat, een gedetailleerde studie bij Elia moet worden aangevraagd;
- zoals hierboven aangegeven een volume in een flexibele regeling alleen kan worden gecontracteerd als aan strikte technische en operationele voorwaarden wordt voldaan;
- een daling van de contractwaarde, hetzij onder de standaardregeling, hetzij onder de flexibele regeling, tot een onmiddellijk en onherroepelijk verlies leidt van alle rechten van de netgebruiker op het vrijgegeven volume. Om weer te verhogen moet een nieuwe aanvraag bij Elia worden ingediend, en het feit dat men eerder in het kader van een van de aangeboden regelingen een groter volume vermogen ter beschikking gesteld heeft gekregen, garandeert niet dat men dat ook zal terugkrijgen;
- voor een contractwaarde van het beschikbaar gestelde vermogen, hetzij onder de standaardregeling, hetzij onder de flexibele regeling, gedurende een periode van twaalf maanden na de laatste verhoging geen aanvraag tot verlaging mag worden ingediend;
- een aanvraag tot vermogen dat onder een flexibele regeling beschikbaar wordt gesteld, gedurende een periode van 12 maanden na die aanvraag, niet mag leiden tot een vermindering van het vermogen dat onder een standaardregeling is gecontracteerd.

Vanuit tarief oogpunt zal de facturering van het tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen plaatsvinden op basis van de volumes die in het kader van de standaard- en flexibele regelingen zijn gecontracteerd, door toepassing van het specifieke tarief dat voor elk van die volumes is vastgesteld.

4.4 Tarieven ter compensatie van onevenwichten

Onder die categorie vallen twee tarieven:

- het tarief voor de vermogensreserves en de black start;
- het tarief voor het behoud en het herstel van het individuele evenwicht van de toegangsverantwoordelijken.

4.4.1 Vermogensreserves en black start

Met betrekking tot de tarieven voor de vermogensreserves en de blackstartdienst stelt Elia voor om het tariefrooster niet te wijzigen en dezelfde tarieven toe te passen op alle infrastructuurniveaus.

Een dergelijke aanpak beantwoordt aan de in de tariefmethodologie genoemde doelstelling om een sterke band te leggen tussen de door de netbeheerder geleverde dienst en de tariefstructuur. Immers, de dienst die de basis vormt datvan dit tarief komt namelijk alle infrastructuurniveaus op dezelfde wijze ten goede.

De regeling van de frequentie en het evenwicht met behulp van de vermogensreserves is een dienst die Elia niet kan differentiëren per infrastructuurniveau, maar die als één en ondeelbaar wordt geleverd voor de gehele regelzone. Ook de dienst om een mogelijkheid tot black start te voorzien is een dienst die het gehele systeem ten goede komt zonder differentiatiemogelijkheid.

Zoals de Tariefmethodologie dat voorziet, kan dat tarief een dynamische component omvatten die gebaseerd is op de prijzen op de elektriciteitsmarkt. Elia stelt voor een dergelijke component in te voeren, zoals beschreven in punt 4.7 hieronder.

4.4.2 Behoud en herstel van het individuele evenwicht van de toegangsverantwoordelijken

De formule om het tarief te bepalen voor het behoud en het herstel van het residuele evenwicht van de individuele toegangsverantwoordelijken wordt niet gewijzigd ten opzichte van de huidige tarifaire periode. Het tarief zal dus altijd afhangen van de volgende parameters: de marginale prijs voor opwaartse regeling, de marginale prijs voor neerwaartse regeling en de alfa parameter.

Herstellertarief in geval van door Elia gecontroleerde dispatchperiode

Op grond van artikel 39 van Verordening (EU) 2017/2196 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet moet Elia een Herstellertarief vastleggen in geval van een door de transmissienetbeheerder (hierna 'TNB') gecontroleerde dispatchperiode die plaatsvindt tijdens het herstel van het elektriciteitsnet na een algemene panne.

In de praktijk zal het voorgestelde Herstellertarief in de plaats komen van het tarief voor het behoud en het herstel van het residuele evenwicht van de individuele toegangsverantwoordelijken tijdens periodes van herstel van het elektriciteitsnet na een algemene panne, ook bekend als een door de transmissienetbeheerder (hierna 'TNB') gecontroleerde dispatchperiode. Tijdens die periode organiseert Elia de geleidelijke heropbouw van het net en wordt de evenwichtsverplichting van de BRP's opgeschort. Het zou dus onlogisch zijn om die BRP's op verzoek van Elia te onderwerpen aan een onevenwichtstarief voor een onevenwicht in hun portefeuille. Aangezien de TNB tijdens een door de TNB gecontroleerde dispatch niet langer aanbiedingen van balanceringsenergie activeert, kan de methode voor de berekening van het

onevenwichtstarief, die gebaseerd is op de prijs van geactiveerde aanbiedingen, tijdens dergelijke perioden niet worden toegepast.

Dat herstellatarief varieert per marktjijdeenheid en is van toepassing gedurende alle marktjijdeenheden van de door de TNB gecontroleerde dispatchperiode. Het wordt als volgt vastgesteld:

$$\text{Prijs}_{r_{\text{MTU}_i}} = \frac{\sum_{k=0}^6 P_{\text{DAMS}_{i,Dj-k}} - \text{MAX}(P_{\text{DAMS}_{i,Dj}}; P_{\text{DAMS}_{i,Dj-6}}) - \text{MIN}(P_{\text{DAMS}_{i,Dj}}; P_{\text{DAMS}_{i,Dj-6}})}{5}$$

Waarbij:

- $\text{Prijs}_{r_{\text{MTU}_i,Dj}}$ herstellatarief voor de MTU_i tijdens de door de TNB gecontroleerde dispatchperiode.
- MTU = Market Time Unit of 'marktjijdeenheid' van de Belgische biedzone voor day-ahead veilingen: momenteel 60 minutes, in de toekomst 15 minuten.
- MTU_i die overeenstemt met de hele MTU van de door de TNB gecontroleerde dispatchperiode
- D_j die overeenstemt met de laatste dag waarop de TNB zich om 00.00 uur niet in een door de TNB gecontroleerde dispatchperiode bevond.
- $P_{\text{DAMS}_{i,Dj-k}}$ = day-ahead referentieprijzen van de Belgische biedzone berekend voor dezelfde MTU_i voor de dag van levering D_{j-k}
- $\text{MIN}(P_{\text{DAMS}_{i,Dj-0}}; P_{\text{DAMS}_{i,Dj-6}})$: laagste prijs voor de 7-daagse MTU_i in de periode D_j tot D_{j-6}
- $\text{MAX}(P_{\text{DAMS}_{i,Dj-0}}; P_{\text{DAMS}_{i,Dj-6}})$: hoogste prijs voor de 7-daagse MTU_i in de periode D_j tot D_{j-6}

De formule voor $\text{Prijs}_{r_{\text{MTU}_i,Dj}}$ is derhalve het gemiddelde van de laatste zeven dagen van de day-ahead referentieprijzen in de Belgische biedzone, berekend voor dezelfde MTU_i voor de leveringsdagen D_j tot D_{j-6} , waaruit de extreme waarden (minimum en maximum) zijn verwijderd om de kosten beter weer te geven ('5 out of 7').

Het voorgestelde herstellatarief maakt deel uit van het bredere kader van de vaststelling van regels voor de opschorting en het herstel van marktactiviteiten en regels inzake de onbalansverrekening en de verrekening van balanceringsenergie in geval van de opschorting van marktactiviteiten overeenkomstig de artikelen 36 en 39 van Verordening (EU) 2017/2196 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet. Een eerste voorstel voor regels is door Elia in 2018 aan de CREG voorgelegd en werd geweigerd. Er wordt een nieuw voorstel uitgewerkt waarover binnenkort een publieke consultatie zal plaatsvinden.

In die context is in de werkgroep System Operation en European Market Design van 14 oktober 2022 een eerste voorstel voor een formule voor het herstellatarief ingediend. Die formule werd in overleg met de CREG aangepast om tegemoet te komen aan de opmerkingen die de marktpartijen op 14 oktober 2022 hebben gemaakt. Zij streeft de volgende doelstellingen na: financiële onpartijdigheid, kostenreflectie en ex ante transparantie voor producenten en verbruikers. Het is op die basis dat ze in dat Tariefvoorstel wordt voorgesteld.

Elia beveelt aan om dat herstellertarief aan de BRP's aan te rekenen voor de energie die tijdens de periodes van door de TNB gecontroleerde dispatch van hun perimeter wordt afgenomen en/of daarin wordt geïnjecteerd. De afgenomen of geïnjecteerde energie is het resultaat van fysieke injecties en afnames op de aansluitingspunten van Elia, en/of de toegewezen injecties en afnames binnen de (gesloten) distributienetten. In het kader van bovenvermelde publieke consultatie die Elia over de regels voor opschorting van de markt zal organiseren, zal Elia haar vergelijkingsanalyse met andere facturatie-opties beschrijven. Deze heeft geleid tot de conclusie dat de facturatie-optie via het BRP tarief de meest efficiënte is.

4.5 Tarieven voor het beheer van het elektrische systeem

Onder die categorie vallen twee tarieven:

- het tarief voor het beheer van het elektrisch systeem;
- het tarief voor de aanvullende afname van reactieve energie.

4.5.1 Tarieven voor het beheer van het elektrische systeem

De dienst voor beheer van het elektrisch systeem omvat de bewaking en het beheer van de energiestromen op het Elia-net, van de spanning enz. Dat tarief is toepasbaar op elk toegangspunt, in functie van het infrastructuurniveau waartoe de gebruiker van het betrokken net behoort. De infrastructuurniveaus maken immers niet allen op dezelfde wijze gebruik van de diensten die Elia levert. Dat beantwoordt aan het doel dat wordt beschreven in de Tariefmethodologie dat erin bestaat een uitgesproken link tot stand te brengen tussen de door de netbeheerder verleende dienst en de tariefstructuur.

Zoals de Tariefmethodologie dat voorziet, kan dat tarief een dynamische component omvatten die gebaseerd is op de prijzen op de elektriciteitsmarkt. Elia stelt voor een dergelijke component in te voeren, zoals beschreven in punt 4.7 hieronder.

4.5.2 Tarieven voor de aanvullende afname van reactieve energie (MVar)

De spanningsregeling op het Elia-net, wat betreft de injectie alsook de afname van reactieve energie, vertegenwoordigt een zeer belangrijke uitdaging voor de transmissienetbeheerder.

De afgelopen jaren stelde Elia immers vast dat de overschrijding van de limieten voor de afname en injectie (inductief of capaciteef) van reactief vermogen blijft stijgen ondanks het incentiverende karakter van dat tarief. Die grote afname wordt veroorzaakt door zowel de rechtstreeks op het Elia-net aangesloten klanten als de distributienetbeheerders.

In dit voorstel worden de bestaande grenswaarden voor het reactief vermogen in overeenstemming gebracht met de technische eisen van artikel 324 van het Federaal

Technisch Reglement. Het maximale actieve vermogen komt overeen met het hoogste van de volgende twee waarden: het maximale maandelijkse actieve vermogen in het geval van afname of het maximale maandelijkse actieve vermogen in geval van injectie.

De tarieven voor overschrijdingen zoals hierboven omschreven worden beperkt tot één tarief, afhankelijk van het infrastructuurniveau waartoe de betrokken netgebruiker behoort.

Als een toegangspunt deelneemt aan de ondersteunende dienst voor de spanningsregeling, wordt de activering van reactieve energie voor de levering van die dienst geneutraliseerd. De neutralisatie vindt plaats in functie van het type dienst:

- Niet-regelende eenheden die deelnemen aan de manuele controle worden gecorrigeerd tijdens de kwarturen waarvoor een activering wordt gevraagd, met de vereiste activeringswaarden voor de dispatch van Elia voor die kwarturen, uitgedrukt in kVArh. Een bijkomende tolerantie, rekening houdend met de reactieve belasting, overeenkomstig de principes die gelden in de context van de controle van activering van de ondersteunende dienst, wordt toegepast.
- De regelende eenheden die een automatische controle leveren, nemen in principe op ononderbroken wijze deel aan de ondersteunende dienst voor de spanningsregeling¹⁰. Elia corrigeert de gemeten waarde van het kwart-uur, uitgedrukt in kVArh, met de vereiste theoretische waarde voor de spanningsregeling tijdens dit kwart-uur. Een bijkomende tolerantie, rekening houdend met de reactieve belasting, overeenkomstig de principes die gelden in de context van de controle van activering van de ondersteunende dienst, wordt toegepast.

Voor de beheerders van het openbare distributienet geldt, naast het tarief per koppelpunt, een tarief voor de afname of injectie van aanvullende reactieve energie, geaggregeerd per elektrische zone. De elektrische zone van elk koppelpunt zal in de samenwerkingsovereenkomst worden gespecificeerd.

Het tarief voor overschrijdingen zoals hierboven omschreven wordt beperkt tot één tarief bij de uitgang van de transformaties naar midden spanning.

De kwartierleveringen van de reactieve energie geaggregeerd per elektrische zone die de onderstaande waarden overschrijden, geven aanleiding tot de toepassing van een tarief voor aanvullende reactieve energie in overeenstemming met de volgende voorwaarden:

1. het effectieve reactief vermogensbereik voor de opname van reactief vermogen is beperkt tot 12% van het maandelijks actieve maximaal vermogen in het geval van afname of het maandelijks actieve maximaal vermogen in het geval van injectie; de hoogste van die twee waarden wordt weerhouden, voor de opname van reactief vermogen (verbruik), indien de spanning op het koppelpunt kleiner is dan 30 kV;
2. het effectieve reactief vermogensbereik voor de levering van reactief vermogen is beperkt tot 7,5% van het maandelijks actieve maximaal vermogen in het geval van afname of het maandelijks actieve maximaal vermogen in het geval van

injectie; de hoogste van die twee waarden wordt weerhouden, voor de levering van reactief vermogen (elektriciteitsproductie), indien de spanning op het koppelpunt kleiner is dan 30 kV;

4.6 Tarief voor de marktintegratie

Wat betreft het tarief voor de marktintegratie stelt Elia voor om het tariefrooster niet te wijzigen en hetzelfde tarief toe te passen op alle infrastructuurniveaus. Een dergelijke benadering onderschrijft de doelstelling vermeld in de Tariefmethodologie met betrekking tot het tot stand brengen van een uitgesproken link tussen de door de netbeheerder geleverde dienst en de tariefstructuur. Immers, de dienst marktintegratie die aan de grondslag ligt van dat tarief komt alle infrastructuurniveaus op gelijke wijze ten goede.

Het tarief voor marktintegratie heeft betrekking op de kosten voor de diensten die worden gedefinieerd in artikel 8, § 1bis van de Elektriciteitswet, alsook voor de diensten van ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt in een optiek van maximalisatie van het globaal technisch-economisch optimum.

Zoals de Tariefmethodologie dat voorziet, kan dat tarief een dynamische component omvatten die gebaseerd is op de prijzen op de elektriciteitsmarkt. Elia stelt voor een dergelijke component in te voeren, zoals beschreven in punt 4.7 hieronder.

4.7 Tarieven voor netto afgenomen energie - dynamische component

Zoals voorzien in de Tariefmethodologie stelt Elia voor om een dynamische component in functie van de marktprijs van elektriciteit op uurbasis in te voeren voor de tarieven die van toepassing zijn op de netto afgenomen energie.

De integratie van hernieuwbare energiebronnen in het elektriciteitssysteem leidt tot een "paradigm shift": het is niet langer de productie die de energievraag volgt, maar de energievraag die zich zoveel mogelijk aanpast aan de energieproductie. Hoe meer de vraag de productie volgt, hoe meer de behoefte aan balancering kan worden beperkt. Dat voorstel sluit aan bij de wens om de flexibiliteit te bevorderen door het prijssignaal van de elektriciteitsmarkt te benadrukken, zodat de netgebruikers sterker worden gestimuleerd hun gedrag aan te passen aan de overvloed of schaarste van elektriciteit op het net en niet alleen op basis van een eenvoudige logica van afgenomen volumes. Een dergelijke wijziging van het gedrag van de netgebruikers is wenselijk omdat zij gunstig is voor het beheer van het elektrisch systeem in zijn geheel en aansluit bij de andere door Elia voorgestelde aanpassingen van de tariefstructuur voor de volgende tarifaire periode.

In de praktijk stelt Elia voor die dynamische component als volgt in te voeren:

- Voor elk tarief waarop de invoering van een dynamische component betrekking heeft, wordt de verhouding tussen de vaste en de dynamische component

bepaald via de voorafgaande vaststelling van een factor 'X', zodat het tarief 'X' % vast is en '(1-X)' % dynamisch.

- De vaste component zal gelijk zijn aan het basistarief vermenigvuldigd met de factor 'X'. De vaststelling van een factor 'X=1' leidt dus tot een vast tarief dat gelijk is aan het basistarief.
- De dynamische component zal tijdens de periode op uurbasis evolueren volgens de evolutie (per uur) van de day-ahead marktprijs:
 - o Voor elk uur zal de waarde van de dynamische component gelijk zijn aan de day-ahead prijs voor dat uur, vermenigvuldigd met een factor 'Y' die vooraf voor een bepaalde periode van één jaar is vastgesteld.
 - o Die factor 'Y' zal vooraf worden bepaald door het basistarief te delen door een referentieprijs.
 - o Elia stelt voor de factor 'Y' jaarlijks te herzien op een in het jaar voorafgaand aan het jaar van toepassing te bepalen datum.
 - o De referentieprijs zal gelijk zijn aan het gemiddelde, over de periode van 1 jaar voor de herziening vastgestelde datum, van de verwachte prijsnoteringen van futures voor het jaar 'Year'. Het feit dat het gemiddelde van de noteringen over een bepaalde periode in aanmerking wordt genomen in plaats van de laatste genoteerde waarde is bedoeld om de effecten van een mogelijke volatiliteit van de noteringen op de bepaling van de referentieprijs te neutraliseren.
 - o Om het effect van buitensporige schommelingen van de day-ahead prijs op de waarde van de dynamische component gedurende het jaar waarin de factor 'Y' zal worden toegepast, te omzeilen, stelt Elia voor ook rekening te houden met de standaardafwijking van alle prijsnoteringen van futures die in aanmerking worden genomen voor de vaststelling van de referentieprijs en tevens ook voor de day-ahead prijzen een boven- en ondergrens vast te stellen die gelijk is aan de referentieprijs +/- 2 x de standaardafwijking. Dit met als doel om een beperkte marge voor de ontwikkeling van de dynamische component van het tarief te definiëren. De dynamische component zal met andere woorden evolueren volgens de day-ahead prijzen zolang die binnen de ex ante bepaalde minimum- en maximumwaarden blijven, zodat de minimum- en maximumwaarden vooraf bekend zijn voor de dynamische component van het tarief, en dus voor het tarief als geheel.

Rekening houdend met de twee bovenvermelde parameters 'X' en 'Y' zullen de tarieven die van toepassing zijn op de netto afgenomen energie dus als volgt worden samengesteld:

$$\text{Tarief}_{\text{uur } u} = X \times \text{Basistarief} + (1-X) \times Y \times \text{Day-aheadprijs}_{\text{uur } u}$$

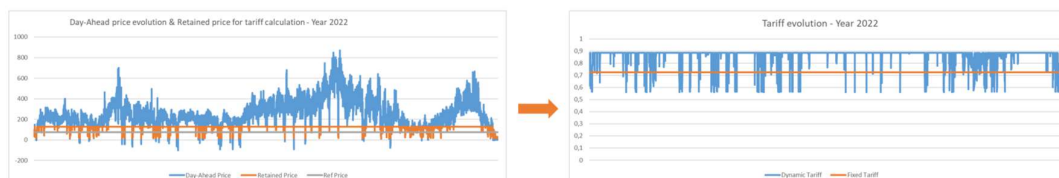
Waarbij de factor Y jaarlijks wordt herzien volgens de hierboven beschreven modaliteiten:

$$Y_{\text{Jaar}} = \text{Basistarief}_{\text{Jaar}} / \text{Referentieprij}_{\text{Jaar}}$$

Zoals hierboven vermeld, stelt Elia voor om die dynamische component in te voeren op elk van de drie tarieven die van toepassing zijn op de volumes netto afgenomen energie, namelijk het tarief voor vermogensreserves en black start, het tarief voor het beheer van het elektrisch systeem en het tarief voor marktintegratie. De factor 'X' die de verhouding tussen de vaste en de dynamische component bepaalt, kan voor elk van die tarieven afzonderlijk worden aangepast.

Bij wijze van voorbeeld, wordt hieronder weergegeven wat er zou zijn gebeurd indien de voorgestelde wijziging van het tarief voor vermogensreserves en black-start in 2022 was toegepast met een waarde van 70% voor de parameter "X":

- $\text{Tarief}_{\text{Basis}}_{2022} = 0,7254 \text{ €/MWh}$
- $X = 70\%$
- $\text{Vaste term} = 0,50778 \text{ €/MWh}$
- $\text{Referentieprij}_{2022} = 72,986 \text{ €/MWh}$ (gemiddelde van de futures prijsnoteringen 2022 over de periode van 1/12/2020 tot 30/11/2021)
- $Y = 0,30 \%$
- $\text{Standaardafwijking} = 27,648 \text{ €/MWh}$
 - $\text{Prix Day-Ahead Max} = 128,283 \text{ €/MWh} \implies \text{Tarif Max} = 0,890 \text{ €/MWh}$
 - $\text{Prix Day-Ahead Min} = 17,691 \text{ €/MWh} \implies \text{Tarif Min} = 0,560 \text{ €/MWh}$

5 OPENBARE DIENSTVERPLICHTING, HEFFINGEN EN TOESLAGEN

De uitvoering van de openbare dienstverplichtingen en de inning van heffingen en toeslagen wordt aan de netbeheerder opgelegd door beslissingen van federale en gewestelijke overheden.

De tarieven voor openbare dienstverplichting en toeslagen hebben betrekking op kosten die niet rechtstreeks in verband staan met het beheer van het net en waarover Elia geen controle heeft. De netto kost worden aangerekend overeenkomstig artikel 12 § 5, 12°, van de Elektriciteitswet. Deze netto kosten omvatten de beheerskosten en de financiële kosten van de openbare dienstverplichting en toeslagen.

De tarieven worden echter toegevoegd aan de bedragen die de netbeheerder factureert.

6 BIJLAGEN

6.1 SIA Partners – Benchmarkstudie van de injectietarieven

Zie Benchmarkstudie zoals gepubliceerd op de consultatiepagina.

6.2 Tariefmatrix voor het gebruik van het net en de reservatie van de ondersteunende diensten

Om het voor de marktpartijen mogelijk te maken zich zo goed mogelijk voor te bereiden op de implementatie van de nieuwe transmissietarieven voor de tariefperiode 2024-2027, voegt Elia een eerste voorlopige schets van de tariefmatrix voor het gebruik van het net en de reservatie van de ondersteunende diensten toe (zie Tariefmatrix zoals gepubliceerd op de consultatiepagina).

Elia heeft deze matrix opgesteld op basis van de elementen die zijn vastgesteld in de Tariefmethodologie alsook op basis van de in dit consultatiedocument geformuleerde voorstellen. Het spreekt voor zich dat deze matrix nog wijzigingen kan ondergaan na afloop van de huidige consultatieronde of als gevolg van de beslissing van de CREG met betrekking tot het Tariefvoorstel dat zal worden ingediend.

Deze tabel heeft dus louter informatieve waarde en mag in geen geval worden geacht bindend te zijn voor de vaststelling van de nieuwe transmissietarieven.

6.3 Lijst van projecten in het kader van de stimulans “tijdige realisatie van belangrijke infrastructuurprojecten

Artikel 24 van de Tariefmethodologie bepaalt dat de verbeteringen die de netbeheerder aanbrengt op het gebied van marktintegratie en bevoorradingszekerheid aanleiding geven tot de toekenning van drie stimulansen, waarvan er één betrekking heeft op de tijdige voltooiing van vier tot zes grote infrastructuurprojecten per jaar.

De lijst van grote infrastructuurprojecten die voor de vier jaar van de tariefperiode aan deze stimulans onderworpen zijn, wordt bij beslissing van de CREG opgesteld op basis van een voorstel van de netbeheerder. Het voorstel van de netbeheerder zal worden opgenomen in het tariefvoorstel dat uiterlijk op 10 mei 2023 aan de CREG moet worden voorgelegd. Vóór de indiening van dit tariefvoorstel krijgen de marktdeelnemers de gelegenheid hun standpunt over dit ontwerp van voorstel kenbaar te maken in het kader van deze openbare raadpleging.

7 VRAGEN

1) Heeft u vragen of opmerkingen bij de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het toekomstige Tariefvoorstel?

2) Heeft u opmerkingen over de overeenstemming van de voorstellen gemaakt in deze nota en de Tariefmethodologie?

3) Gaat u akkoord met de allocatieprincipes toegepast voor de tarieven zoals in het consultatiedocument toegelicht?

4) Heeft u specifieke bemerkingen bij een of meerdere van de voorgestelde concepten en gemaakte keuzes door Elia? Meer bepaald, heeft u specifieke bemerkingen bij volgende onderwerpen:

- De restitutie van de saldi (hoofdstuk 3.3). Dit kan gespreid worden over de volledige periode 2024-2027 zodanig dat de kosten te dekken door de tarieven in elk jaar van de periode evenredig worden verlaagd. Een tweede optie bestaat erin het volledige bedrag van de saldi op 2024 af te rekenen zodanig dat de sterke toename van de transmissietarieven verwacht voor de periode 2024-2027 met 1 jaar wordt uitgesteld.
- De aanpassingen aan de periode voor de vaststelling van de maandpiek (hoofdstuk 4.3.3)
- Het toevoegen van een variabel component aan het tarief voor het ter beschikking gesteld vermogen (hoofdstuk 4.3.5)
- De introductie van een hersteltarief (hoofdstuk 4.4.2)
- Het toevoegen van een dynamisch component aan de tarieven uitgedrukt in €/MWh (hoofdstuk 4.7)
- De lijst van projecten in het kader van de stimulans “tijdige realisatie van belangrijke infrastructuurprojecten” (bijlage 3)

5) Zijn er nog elementen die om nog extra uitleg vragen? Indien ja, welke?

8 REACTIES

Dit document wordt aan de betrokken marktpartijen voorgelegd ter consultatie. Deze consultatie loopt van 14 februari tot en met 20 maart 2023. Alle antwoorden moeten worden ingediend via de consultatiepagina die toegankelijk is op de website van Elia.

Alle bijkomende vragen mogen worden verstuurd naar het e-mailadres: consultations@elia.be

De reacties van de geraadpleegde partijen worden op naam meegedeeld aan de CREG. De geraadpleegde partij kan echter een aanvraag doen opdat zijn reactie als anoniem verwerkt wordt in het consultatierapport dat publiekelijk ter beschikking gesteld zal worden aan alle geraadpleegde partijen.